

Kőbányai Hírek

HAVILAP
XXXV/4. szám
2025. április

Példaképeket díjaztak

Átadták a Kőbánya Sportolója 2024 díjakat. Idén Hajmási Éva, dr. Kondor Boglárka, Pakot András Gusztáv és a Sportliget SE vehette át az elismerést a Lechner Rendezvényközpontban.

26-29. oldal

Zúg a március 15.

Állva tapsolták a nézők a nemzeti ünnep előestéjén a Téb-láb Művészeti Iskola táncosait. A különleges előadás 100 táncost mozgatott meg, a fiatalok fél évig készültek a vastapsot kiérdemlő táncszínházi darabra.

20. oldal

Megújul a lellei üdülő udvara

Tábornyitásra készülve

Idén nyáron már az udvaron is korszerű környezet fogadja a kőbányai gyerekeket a balatonlellei táborban. A Kőbányai Önkormányzat felújítja a Körösi Kulturális Központ üzemeltetésében lévő üdülő sportpályáit és az udvari járdákat is.

2. oldal

Kutya baja!

Országos szinten is egyedinek számító programot indít a Kőbányai Önkormányzat a négylábú kedvencek egészségmegőrzéséért. Nemcsak a kutya-futtatókat fertőtlenítik, de ingyenes gyógyszerrel is segítik az állattartókat.

6-7. oldal

Olimpiatörténeti bajnokok

Kőbányai bronz-érem született a Fülöp Márton Alapítvány Magyarok az olimpián címmel megrendezett vetélkedőjén.

32. oldal

Megújulnak a balatonlellel sportpályák

Táborozókra hangolva

Finiséhez közeledik a Kőrösi Kulturális Központ által üzemeltetett balatonlellel gyerektábor udvarának felújítása. A sportpályák korszerűsítése régi terv volt, ez válik most valóra. A munkálatok március elején elkezdődhetek, mivel a Kőbányai Önkormányzat még a februári költségvetés elfogadása előtt, az átmeneti költségvetésben biztosította hozzá a forrást, így a közbeszerzési pályázatot az

év első hónapjaiban le lehetett folytatni.

A balatonlellel tábor nyaranta diákok százait szolgálja ki több turnusban. A faházakat, illetve a főépületet már korábban korszerűsítette az önkormányzat, az udvar most került sorra. Az előregedett, repedezett aszfaltburkolatú pályákat teljes egészében elbontották, helyüket korszerű gumi ütőcsillapítással ellátott pályaszerkezetek veszik

át. Új sporteszközöket is telepítenek, így a pályák kosarazásra, kézilabdázásra is alkalmasak lesznek.

A sportpályák mellett az udvari járdák is megújulnak. A beruházás befejezését úgy időzítették, hogy a tábor a nyári nyitáskor már megújulva fogadhasa az első turnusban érkező diákokat.

Lomtalanítás 2025

Íme a tudnivalók!

Kőbányán idén május 11–20. között kerül sor a szokásos éves lomtalanításra, amit a korábbi évektől eltérően immár nem az FKF, hanem a MOHU Budapest Zrt. szervez. Íme, amit fontos tudni!

A MOHU a lomtalanítás alkalmával a háztartásban feleslegessé vált lomokat, nagy darabos hulladékokat gyűjti össze és szállítja el. Azt is kéri, akinek fahulladéka van, azt az egyéb lomoktól elkülönítve helyezze el, mert a fahulladékot újrahasznosítják, és a tervek szerint más járművel szállítják majd el. A fahulladékok közé helyezhetőek a lapra szerelt bútorok, OSB-lapok, raklapok, deszkák, lécek. De nem helyezhető közejük zöldhulladék, vagy nem lapra szerelt bútor, kárpitozott bútor, vagy egyéb anyagot tartalmazó fahulladék.

Nem helyezhető ki: a háztartásokban naponta keletkező hulladék, textil (pl. ruhanemű), ipari, mezőgazdasági, szolgáltatási tevékenység eredményeként keletkező hulladék, veszélyes hulladék, elektromos és elektronikai hulladék, építési törmelék, gumibroncs, zöldhulladék, szénpor, hamu, föld, elkülönítetten gyűjtött üveg-, papír-, műanyag- és fémhulladék. A felsorolt hulladékok leadására a 18 budapesti szelektív hulladékgyűjtő udvar biztosít lehetőséget egész évben.

A MOHU-tól a lakosság értesítést kap, amelyben megjelölik, hogy az adott címen mely napon 18 órától helyezhető ki a lom, amelyet másnap szállítanak el. Fontos tudni, hogy a lomtalanítás utáni takarítás az ingatlan tulajdonosának, kezelőjének a feladata!

Zöldhulladék-kisokos

Zsákolva, kötegelve, szabályosan

Tavasszal minden háznál megkezdődnek a kerti, udvari munkák. A zöldhulladék egy részét már számos háznál igyekeznek komposztálni, ám van, amit így is ki kell helyezni. Éppen ezért fontos tudni a szabályokat.

A zöldhulladékot (lehullott falevél, fa- és bokornyeselek, levágott fű) a MOHU Budapest Zrt. szállítja el. A zöldhulladékgyűjtő járatok március elején indultak el, a szolgáltató az FKF logójával ellátott „KERTI ZÖLDHULLADÉKGYŰJTŐ ZSÁK” feliratú, biológiailag lebomló zsákokban elhelyezett és kikészített zöldhulladékokat viszi el, más zsák nem használ-

ható! A lebomló zsákba csak lombot, kaszálékot, nyeseleket és vékony gallyakat lehet rakni.

A vastagabb faágakat a zsákba elhelyezni nem szabad – egyrészt a zsák könnyen kiszakadhat, másrészt a faágak lebomlása ideje hosszabb, mint a zsákba került anyagoké. A maximum 10 cm átmérőjű faágakat, gallyakat kb. 1 méteres darabokra vágva és megfelelő vastagságú zsineggel kötegelve kell kihelyezni. Az ennél vastagabb ágakat a szolgáltató nem szállítja el.

A zöldhulladékot a lakókörzetre érvényes szállítási napon

legkésőbb reggel 5.00 óráig, gyűjtőjárművel megközelíthető, jól látható helyre kell kihelyezni az ingatlan elé.

A zöldhulladék gyűjtésére szolgáló zsákok a szolgáltató személyes ügyfélszolgálati irodáiban és ügyfélszolgálati pontjain, továbbá valamennyi lakossági hulladékudvarban megvá-

sárolhatók. További információkat, tudnivalókat a www.mohu-budapest.hu/kerti-zoldhulladek-gyujtes honlapon olvashat.

Fontos tudni, hogy a zöldhulladékok nem előírás szerinti elhelyezése illegális hulladékelhelyezésnek minősül, vagyis a hatóság ilyen esetben bírságot is kiszabhat.

A POLGÁRMESTER LEVELE

Kedves Kőbányaiak!

Dupláztunk – és azt mondom, jól tettük, remélem, Önök is így látják! –, mégpedig a közterületeinket díszítő hagyományos számában. Munkába menet és jövet, de a családi sétákon is tulipánok, nárciszok vidám bólogatása fogad ma már az árvácskák gyűrűjében, és legyen bármilyen nehéz, sűrű egy nap, a látványuk új energiával tölt fel. Remélem, Önöket is, mert ez volt a célunk az ültetésünkkel!

Áprilist írunk, de a jelen és a jövő teendői előtt hadd térjek ki egy márciusi eseményre. Hagyományos március 14-i fáklás felvonulásunk után a Kőrösi Kulturális Központban a Tébláb Művészeti Iskola növendékei olyan előadással köszöntötték a nemzeti ünnepet, hogy minden néző állva tapsolt, érezve azt, hogy vannak olyan megismételhetetlen, mindannyiunkat összekötő pillanatok a város életében, amelyeket megtapasztalva csak büszkeséget és szeretetet lehet érezni a kőbányaiak közössége iránt. Felejthetetlen este volt, köszönjük nekik!

És ahogy hosszabbodnak a nappalok, úgy áll előttünk is egyre több feladat. Megkezdjük és nyitásra meg is újítjuk a balatonlellel üdülők udvarát. A kőbányai gyerekeket korszerű sportpályák fogadják, használják jókedvvel, élvezettel! Számos kisebb-nagyobb további fejlesztésünk is folyamatban van, ellenőrizzük játszótereink állapotát, igyekszünk a közvilágítás bővítésével, forgalomtechnikai megoldásokkal még biztonságosabbá, még szerethetőbbé tenni kerületünket. És igyekszünk ahhoz is hozzájárulni, hogy minél többen minél több évet éljünk le jó egészségi állapotban – ezt szolgálja a Mozgás Receptre programhoz való csatlakozásunk is. Sétáljanak, kocogjanak, ússzanak és mozogjanak élvezettel, legyen kevesebb a pirula és több az egészségben eltöltött év!

Várjuk mindannyiukat az első Kőbányai Fenntarthatósági Konferenciára is. A cím unalmasnak hathat, de a klímaváltozás nem csak unokáinkat érinti, érezzük a mindennapokban is, hiszen forróbbak a nyarak és enyhébbek a telek. Gondolkodjunk a klímaváltozás kihívásairól együtt! Közös ügyünk ez, és érdemes észben tartanunk, hogy a holnapért, a gyerekeink, unokáink hétköznapijairól ma kell tennünk!

D. Kovács Róbert Antal
Kőbánya polgármestere

Aktualitásainkról az interneten is olvashatnak!
www.facebook.com/kovacsrobertpolgarmester

IMPRESSZUM

Felelős kiadó: Kőrösi Kulturális Központ, Györfy László ügyvezető, 1105 Budapest, Szent László tér 7-14. **Elérhetőség:** kobanyaihirek.szerk@gmail.com **Főszerkesztő:** Gyárfás Zsuzsa **Szerkesztő:** Nagy Zoltán, Kádasi Csaba **Nyomdai előkészítés:** Cseri Mária **Nyomdai előállítás:** Mediaworks Hungary Zrt. • Felelős vezető: Horváth Gábor nyomdaigazgató • 1225 Budapest, Campona utca 1. Harbor Park, DC 10 ép.

facebook.com/KobanyaiHirek

Fenntarthatósági konferenciára várják az érdeklődőket

A klímavédelem közös ügy

Élénk beszélgetést váltott ki tavaly ősszel, az újonnan alakult képviselő-testület első rendes ülésén a klímavédelem és ahhoz kapcsolódóan a felelős energiagazdálkodás ügye. A vita aporója az a szakértői helyzetjelentés volt, amely azt vizsgálta, hogy időarányosan miként teljesített a város a Fenntartható Energia- és Klímaakcióterv végrehajtásával. Az akciótervet négy éve fogadta el a képviselő-testület, a fő cél, hogy 2030-ra Kőbánya – a kerület lakói, az itt működő vállalkozások és az önkormányzat közösen – 40 százalékkal csökkentse a glo-

bális felmelegedést okozó széndioxid-kibocsátást a bázisévnek tekintett 2018-hoz képest. Az önkormányzat ennek érdekében a helyi nagyvállalkozásokkal is együttműködik, a kis- és közép vállalkozások energiahatékonyágát pedig évente pályázattal is segíti.

Számos környezetvédelemmel, fenntarthatósággal kapcsolatos programot szervez a kerület évente a lakosság számára is, de idén új fórumot indítanak. Május 13-án a Kőrösi Kulturális Központban rendezik meg az első Fenntartható Kőbánya Konferenciát, amelyre minden érdeklődőt várnak.

Az előadásokon az érdeklődők megismerhetik a kerület Fenntartható Energia- és Klímaakciótervét, de bepillantást nyerhetnek az energetikai beruházások gyakorlati tapasztalataiba és a klímaadaptáció, klímavédelem kerületi lehetőségeiről, kihívásairól is tájékozód-

hatnak. A témákban dr. Pálvölgyi Tamás, dr. Csoknyai Tamás és dr. Buzási Attila tart előadást, ezt követően kiállításra és pódiumbeszélgetésre kerül sor. A részletes programot a város közösségi oldalán, illetve a kobanya.hu honlapon is közzéteszik majd.

Egyirányú közlekedés, több parkolóhely

Akik a Bányató utca Tavas utca és Újhegyi út közötti szakaszát használják, már észlelhették, hogy megváltozott a forgalmi rend. A keskeny útpályán, amelynek egyik oldalát ráadásul az autók parkolására is használták, korábban kétirányú forgalom bonyolódott. A szembejövő autók azonban sokszor csak szűkösen fértek el, több esetben be kellett várniuk a másik jármű elhaladását.

Ezen a helyzeten változtatott az útszakasz egyirányúsítása a Hangár utca felé. A forgalmi rend módosítása a közlekedő autók számára nem jelent számottevő kerülőt, vi-

szont a változtatással új, szabályos parkolóhelyek jöttek létre, megszűntek a szembejövő forgalomból eredő konfliktushelyzetek, a Tavas utca torlójánál kiépült forgalomterelő sziget pedig lehetővé teszi a kétirányú kerékpárforgalom

elvezetését. A változtatással párhuzamosan 30 km/h-s sebességkorlátozás is bevezetésre került az érintett útszakaszon, így a Mély-tóhoz igyekvő gyalogosok is az eddigieknél biztonságosabban kelhetnek át a gyalogátkelőn.

A Kismartoni úton is rendezik a kerékpárosok helyzetét. Kétoldali nyitott kerékpársáv létesül, és 20 km/h sebességkorlátozást vezetnek be.

A sebességszabályozást két forgalomcsillapító küszöb segíti.

Újrázott Kőbánya

Ismét elnyerte a Kerékpárosbarát Település címet a kerület, a Polgármesteri Hivatal pedig a Kerékpárosbarát Munkahely díjat. Az elismerést 2006 óta évente ítéli oda a közlekedésért felelős minisztérium azoknak a településeknek és munkahelyeknek, amelyek a hétköznapiakban ösztönzik és segítik intézkedéseikkel a

biciklist közlekedést. Idén tizenegy település és tizenkét vállalat, illetve közintézmény részesült az elismerésben.

Ügyintézés kényelmesebben, a központban

Jelenleg még a kerület szélén, a Gépmadár utcában érhető el a kerületi parkolási ügyfélszolgálat, ám a szolgáltatás hamarosan új, központibb elhelyezkedésű irodát kap. A Kőbányai Önkormányzat döntése szerint az ügyfélszolgálat a Román utca 2. szám alá költözik majd. Ennek érdekében meg is kezdődött az önkormányzati tulajdonú helyiségek felújítása. Egyrészt itt kap helyet az ügyfélszolgálat, valamint a hozzá kapcsolódó irodák is ideköltöznek, de itt lesz a parkolóőrök pihenője, öltözője is.

A felújítás részeként az épü-

let homlokzati főfalain megszüntetik a vizesedést, cserélik a nyílászárókat, belső burkolatokat, új fűtési és hűtési rendszert építenek ki. Az új ügyfélszolgálati irodában korszerű környezet várja majd az ügyintézésre érkezőket, de előny lehet számukra az iroda elhelyezkedése is, hiszen az új helyszín közelében ingyenes a parkolás, és a kerület bármely részéből könnyebben elérhető, mint a jelenlegi, Gépmadár utcai. Emellett pedig itt már az ügyfélszolgálati iroda teljes akadálymentesítése is megoldott lesz.

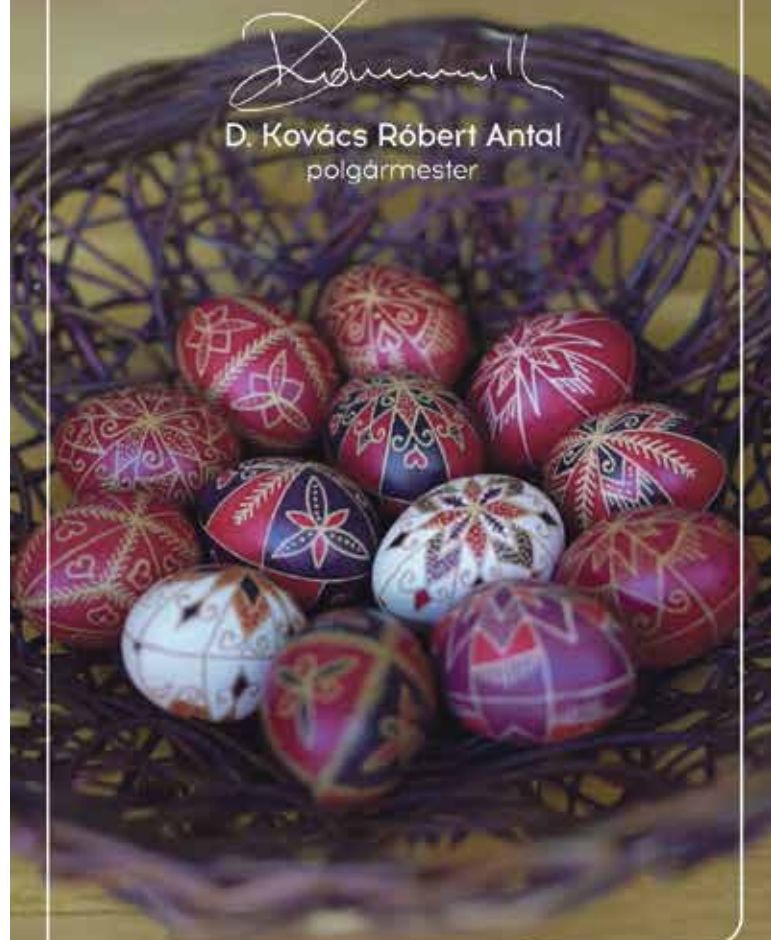
HIRDETÉS

Aldott húsvéti ünnepeket

kíván a Kőbányai Önkormányzat nevében

D. Kovács Róbert Antal

D. Kovács Róbert Antal
polgármester

Májusi programok

2025. május 4. 15:00 óra: Tutta Forza Zenekar 20 éves jubileumi koncertje, Kőrösi Kulturális Központ

2025. május 6. 18:00 óra: Csohány Kálmán emlékkiállítás a Művészbarátok Egyesülete szervezésében, Kőrösi Kulturális Központ, Takács István Galéria

2025. május 7. 17:00 óra: Fedezzük fel együtt a Népligetet! - Helytörténeti séta, sétavezető Szepesné Somogyi Erzsébet.

2025. május 8. 10:00 óra: Helytörténeti kiskonferencia a II. világháború végének 80. évfordulója alkalmából, Kőbányai Helytörténeti Gyűjtemény

2025. május 8. 10:00: Vigyázz, nagy! Csalók! - Bűnmegelőzési előadás idősek számára, KÖSZI

2025. május 9. 18:00 óra: Kultúrkávéházi beszélgetések - Vendég: Szalay Fatima énekes, zenész, KÖSZI Kő Café

2025. május 13. 18:00 óra: Gödi Vass István festőművész kiállítása, KÖSZI Kő Café Galéria

2025. május 14. 15:00 óra: Kőbányai Szenior Akadémia, Dr. Jászberényi József: Miért éppen Olaszország?, Kőrösi Kulturális Központ

2025. május 15. 17:00 óra: Kőbányai Retro Társas Dalkör, Kőbányai Helytörténeti Gyűjtemény

Egyedi megelőzési eljárás a négylábúak

Kutya baja!

A galandféreg talán az egyik legismertebb olyan parazita, amelyről minden gazdi tudja, hogy a kutyafuttatóban, de bármely más közterületen is elkaphatja a kedvence, és igyekszik is védeni, védekezni ellene.

Az állatok jólétéért a Kőbányai Önkormányzat is tesz a maga eszközeivel. Még tavaly az Állatorvostudományi Egyetemet kérték fel arra, hogy vizsgálják meg a kutyafuttatók talaját, és javasoljanak, dolgozzanak ki egy olyan protokollt, amelyet a kerület hosszú távon alkalmazhat. Mint kiderült, hasonló felkérést más önkormányzattól még nem kapott az egyetem, sőt külföldi társintézményeik sem működtek közre hasonlóan.

A mintavétel megtörtént, és megszülettek a javaslatok is. A kutyafuttatók talajának fertőtlenítésére a földcsere logikus lenne – 20-30 centiméter

vastagságban –, ám ahogy azt a szakemberek is megállapították, ez gyakorlatilag megfizethetetlen. A talajcserét ugyanis évente többször kellene ismételni, ha azt akarnák elérni, hogy az folyamatosan tiszta legyen – mondta el az ATV-nek adott interjúban D. Kovács Róbert Antal polgármester. Ugyanis a csere után elég egy-két olyan állat, amely parazitáival fertőzött, és ez máris semmissé tehetné az addigi eredményeket. Hatékonyabb megoldásként javasolták azt a szakemberek, hogy az önkormányzat egy környezetkímélő és a kedvenceket sem veszélyeztető fertőtlenítőszerrel itassa át a kutyafuttatók talaját rendszeresen. Az általuk javasolt szer a kutyákra nem veszélyes, allergizáló hatása sem lehet, szóval akár az alkalmazás után azonnal rámehetnek a talajra a négylábúak, de

a teljes biztonság érdekében a fertőtlenítés után 24 órán át az önkormányzat zárva tartja majd a zárt futtatókat.

Az eljárás hatékonyságát tovább növeli az, hogy dr. Rét-

egészségéért

diknak is segítenek a kedvencek egészségmegőrzésében. Mégpedig úgy, hogy ingyenesen biztosítják a kutyusoknak azt a galandféreg és más paraziták elleni gyógyszert, amelyet az állatorvosok is rendszeres használatra javasolnak.

A tervek szerint idén először május elején fertőtlenítik a 19 zárt kerületi kutyafuttatót. A pontos dátumról a kutyafuttatókra kihelyezett táblákon, illetve a közösségi médiában lehet majd tájékozódni, ahogy arról is, hogy a Kőbányai Önkormányzat által biztosított ingyenes gyógyszert hol és miként vehetik majd át a gazdik.

falvi Tamás kőbányai hatósági állatorvos javaslatára az önkormányzat egy másik elemet is hozzátesz a prevencióhoz. Nemcsak a kutyafuttatókat fertőtlenítik, hanem a gaz-

Biztonság a játszótérek

A tavaszi munkák megszokott része a játszótérek ellenőrzése és felkészítése a legfogalmasabb időszakra. Emellett idén frissítették minden kerületi játszótér házirend-tábláját, és minden helyszínre kikerült a legfontosabb elsősegélynyújtási lépésekről szóló tájékoztató is. Az Óhegy-parkban pedig külön készülnek a nyárra, felújítják a meleg napokon a gyerekek által kifeje-

zetten kedvelt vizes játszóeszközt, az „aranymosót”.

Tavasza hangolva

Miközben a kerület számos pontján nyílnak már a nárcisok után a tulipánok, a KÖKERT folytatja a megszokott tavaszi munkákat. Ellenőrzik a szökőkutak, párásítók, párakapuk gépházait, majd takarítás és karbantartás után megkezdik azok beüzemelését, nyitását. Takarítják, ellenőrzik ilyenkor az ivókutakat is. Folyamatos a sportpályák és kerékpárpontok ellenőrzése, javítása, karbantartása. A Pongrác lakótelepen és az Újhegyi sétányon emellett javítják, és ha szükséges, újrafestik a padokat, forgószékeket, a sétányon pedig új utcabútort is kihelyeztek.

HIRDETÉS

Kié a legjobb kőbányai halászlé?
HALÁSZLÉFŐZŐ VERSENY

PROGRAMOK A SZÍNPADON:

9:45
Megnyitó – D. Kovács Róbert Antal, Kőbánya polgármestere
10:00
Mazzola (zenés bábelőadás) A Fabula Bábszínház előadása
11:00
TánciFáncsi és barátai gyermekműsora
12:00
Tébláb AMI néptáncscsoportjainak bemutatója
14:00
Főzőverseny eredményhirdetése, díjátadás
15:30
DogMarket Buda koncert
17:30
Kőbányai Zenei Stúdió diákjainak koncertje

20:00
The Biebers koncert

Fővédnök: D. Kovács Róbert Antal, Kőbánya polgármestere

PROGRAMOK EGÉSZ NAP:

főzőverseny | vidámpark | Köország és Hangtár játszóház
polip és halas nyakék készítése | drágakő vadászat
Szegedi halászlé | lacikonyha | lángos | fagyó | kürtöskalács
vattacukor | borterasz | kézműves sörök | pálinkaház

*Egész nap
ezer literes üstben fő a halászlé!*

INGYENES RENDEZVÉNY

www.kobanya.hu | facebook.com/KobanyaiOnkormanyzat
www.korosi.org

Szociális tervek és egészséges életmód a fókuszban

Együnk jól, legyünk jól!

Elég volt! Röviden és velősen ez a véleménye a polgároknak és a városvezetésnek a Liget téri szolgáltatóház környékén uralkodó állapotokra. Kőbánya egyik díszes kapuja lehetne, de hiába a kereszteződés túloldalán hívogató háromdimenziós felirat, és hiába a kiültetett színes virágok, a buszpályaudvarral szomszédos épület környezete folyamatosan romlik, sem a közegészségügyi, sem a közbiztonsági feltételeknek nem felel meg. D. Kovács Róbert Antal polgármester azzal az örömhírral nyitotta meg az Idősügyi Tanács idei első ülését, hogy a főpolgármesterrel folytatott megbeszélése és a terület bejárása után kőbányai kezdeményezésre a Fővárosi Közgyűlésben a Fidesz-frakció előterjesztését elfogadták, remény van az előrelépésre. Lobbizik és tárgyal a kerület az Előd utcai hajléktalanszálló bezárásáért is. „Ebben az ügyben mindenkivel cimborálunk” – fogalmazott Radványi Gábor alpolgármester, aki képviselői fogadóóráin jelentős számban kap panaszt hajléktalanokkal kapcsolatban, miközben az ellátóhelyek zöme fővárosi üzemeltetésű.

A városvezetők arra is kitértek, kiállnak amellett is, hogy a Gizella, azaz a Bajcsy Kórház Mozgásszervi Rehabilitációs Osztálya Kőbányán maradjon.

Apropó: mozgás és egészség. Arról, hogy miképpen

lehet időskorban is jó erőben és fitten megélni a hétköznapokat, két előadást hallgattak meg a nyugdíjasklubok és idősügyi szervezetek vezetői. Először Potos Ilo-na beszélt a mozgás örömről és fontosságáról. A Kőbányai Sportszövetség elnöke szerint az izmok és ízületek rugalmasságának megőrzése ugyan elsődleges cél, de emellett ugyanakkora eredmény, hogy közösségbe jár a nyugdíjas, eseményeken vesz részt, mentálisan is jól érzi magát. Imre Etelka, a Bajcsy-Zsilinszky Kórház vezető dietetikusa a helyes táplálkozásról tartott előadást. Szó esett többek között arról, hogy milyen zsiradékkal érdemes főzni, mennyi vizet kell inni,

de arról is, hogy hogyan kell helyesen fogyni, például milyen trükkökkel lehet „túlélni” a közelgő húsvéti lakmározást.

Aki pedig az idősök közül sportosabb életmódra válna, annak Gyórfy László, a Kőrösi igazgatója szolgált jó hírrel. Az eddigi lehetőségek mellett ugyanis Újhegyen indul nemsokára egy új tornafoglalkozás. Ezen kívül startra kész a kerületben a „Mozgás receptre” program is, ahol a háziorvosok írják fel, kinek mit javasolnak. A tervek szerint 8-10 sportág lesz a körben, köztük az úszás, a séta, a grundgolf és a szabadtéri kondi. Szakavatott edző fogja bemutatni, hogy mit és hogyan kell jól csinálni.

Ami az étkezést illeti: újabb két évre sikerült szerződést kötni a Napsugár termelői piac szervezőivel. Péntekenként továbbra is lehet zöldséget, gyümölcsöt, pék- és húsarut venni a közösségi ház melletti parkolóban. Természetesen a „házban” is várják a kerületi idősöket a különböző klubok, kulturális események, kiállítások, és nem utolsósorban a Nyugdíjas Akadémia programsorozat előadásaira. A balatoni nyugdíjas üdülési lehetőségre beadott igényekről várhatóan áprilisban lesz döntés. Ide kapcsolódik, hogy a nyaralók kérésére a Kőrösi Kulturális Központ vadonatújakra cserélte az ágyakat, így az idén Almádiba utazó idősök már azokban pihenhetnek.

KÖBÁNYAI ÜGYEK A PARLAMENTBEN

Kedves Barátaim!

Az illegális hulladékok kezelése komoly problémát jelent Magyarországon is. Nemcsak a környezetre, hanem az emberek egészségére és a gazdaságra is káros hatással van.

A nem megfelelő módon és nem megfelelő helyre lerakott hulladék szennyezi a talajt, a vizeket és a levegőt. A mérgező anyagok beszivárognak a talajba, szennyezve a növényeket és az állatokat, végül az emberi táplálékláncba is bekerülhetnek.

A többnyire fedetlenül lerakott hulladék vonzza a kártevőket, a rágcsálókat és a rovarokat, amelyek betegségeket terjeszthetnek. Emellett a hulladékból származó mérgező anyagok közvetlenül is károsíthatják az emberi egészséget.

Minél később kerül sor a hulladék eltávolítására, annál nagyobb költséggel jár a terület megtisztítása és a szennyezés kezelése. Az elhanyagolt területek és a hulladék növekvő mennyisége miatt a lakosság elégedetlensége érthetően fokozódik.

Nehéz a küzdelem az illegális szemétkerakók ellen, mert a hulladékelhelyezésre vonatkozó szabálysértési eljárás csak tettenérés esetén indítható, és mire az egyenruhások odaérnek, már csak a lerakott szeméttel találkozhatnak. Bár a kormány ígéretet tett a törvény módosítására, ez máig nem történt meg. Többek között ezt a hiányosságot kívánja orvosolni az az általam jegyzett javaslat, mely lehetővé teszi a környezetvédelmi hatóság számára, hogy abban az esetben, ha tettenérés nem valósul meg, illetve az ingatlan tulajdonosának felelőssége sem állapítható meg, akkor bizonyítási eljárást, nyomozást folytasson az illegálisan lerakott szemét tulajdonosának, illetve korábbi birtokosának felkutatása érdekében.

A tiszta lakóterület (és a hulladékmentes természet) nem csupán esztétikai kérdés, fontos tényező az egészségünk, az életminőségünk szempontjából is. Az illegális szemétkerakók elleni fellépés mindannyiunk érdeke. Ez a téma messze túlmutat a pártpolitikai érdekeken. Bízom benne, hogy a benyújtott törvényjavaslatot valamennyi frakció támogatni fogja, és törvényi eszközünk is lesz ahhoz, hogy megtisztítsuk az országot, és komoly lépéseket tehessünk a lakosság egészségének megóvásáért.

Barátsággal:

Arató Gergely
országgyűlési képviselő

Marad a Gizella!

Mégsem költözik új helyre a Bajcsy-Zsilinszky Kórház Mozgásszervi Rehabilitációs Osztálya, a kőbányaiak továbbra is a megszokott helyszínen érhetik el az ellátást. D. Kovács Róbert Antal polgármester és Weeber Tibor

alpolgármester erről a helyszínen folytattak eredményes tárgyalást Takács Péter államtitkárral, a Dél-Pesti Centrumkórház és a Bajcsy Kórház vezetőivel, valamint Dunai Mónika országgyűlési képviselővel.

HIRDETÉS

PÁLYÁZATI FELHÍVÁS

A Kőbányai Önkormányzat pályázatot hirdet ápolási támogatásra, a hosszabb ideig elhúzódó betegségek során felmerülő többletkiadások fedezésére.

PÁLYÁZATI FELTÉTELEK:

- az egy főre jutó havi jövedelem ne haladja meg családoso k esetében a 190.000 forintot, egyedül élő esetében a 210.000 forintot,
- a háziorvos vagy a szakorvos igazolása arról, hogy a pályázó önmaga ellátásában segítségre szorul.

A PÁLYÁZATOK BENYÚJTÁSI HATÁRIDEJE: 2026. MÁRCIUS 31-IG FOLYAMATOSAN.

A részletek a www.kobanya.hu honlapon olvashatók, illetve telefonon kérhetők a +36 1 4338 332-es számon.

D. Kovács Róbert Antal
Kőbánya polgármestere

www.kobanya.hu
facebook.com/KobanyaiOnkormanyzat

Konferenciát tartott a Kábítószerügyi Egyeztető Fórum

Fókuszban az ifjúság

Digitális bennszülöttek, akiket „digitális bétiszterek” is szocializáltak, mint a TikTok, az Insta, a YouTube – mobillal, lappal, játékkonzollal nőttek fel. Ők a „techforradalom első gyermekei”, ők alkotják az 1995 és 2009 között született Z generációt. Az idősebbek általában több rosszat mondanak róluk, mint jót, ezért a Z generáció esetében fokozott a veszélye annak, hogy a negatív sztereotípiák önbeteljesítő jóslattá válhatnak. Pedig rájuk is igaz, hogy a jobbát úgy hozhatjuk ki belőlük, ha pozitívan viszonyulunk hozzájuk – hangsúlyozta a konferencia nyitó előadásában Molnár István Jenő (PhD), aki jogász, bűnmegelőzési szakértő és egyben egyetemi oktató. Újra és újra visszatért a központi gondolathoz, a manapság szinte varázsszóként használt konnektivitáshoz, magyarul a kapcsolódáshoz, amely egyébként egyidős az emberiséssel, merthogy az ember társas lény.

A „techforradalom” első generációjánál az újdonság any-

nyi, hogy ők a „digitális bétiszterekkel” online is kapcsolódnak. És mivel a szülei hajlamosak ugyanezt tenni az „énidejükben”, a családból kezd eltűnni az offline kapcsolódás, a bizalomépítésre alkalmas beszélgetés. A bizalomkeresés áttevődik az online térbe, ahol nincs személyes interakció, minimális a tolerancia, az empátia, gyakori viszont a bullying, a digitális bántalmazás. És ahol a Z generáció amúgy önmagával találkozik, ezért fogalmazott úgy az elő-

adó, hogy ennek a generációnak a tagjait egymástól és az online tértől kell igazán féltetni – köreikben a drogot jellemzően csoportnyomásra szokták kipróbálni. Ha a szülők empátiával közelítenek hozzájuk, akkor mernek majd kapcsolódni, és mernek a szülőhöz akkor is bizalommal fordulni, ha hűlyeséget csináltak – zárta gondolatait Molnár István Jenő.

A konnektivitásra „csatlakozott rá” dr. Baracsi Katalin in-

ternetjogász, amikor arról beszélt, hogy a kamaszok körében virtuális barátnők hódítanak, mert hozzájuk az online térben megtanultak kapcsolódni, míg a valóságos lányokhoz nem. A mesterséges intelligenciával (MI, angolul AI) összefüggésben ő is kitért a digitális megszégyenítés ve-

szélyére – vetkőztetés programmal magyar iskolában is történt már visszaélés. A szakember úgy gondolja, hogy az AI, bár képes önmagát tanítani, öntudatra magától nem fog ébredni. A kérdés tehát az, hogy az AI programozói tartják-e magukat a robotika törvényéhez, amelyet a sci-fi egyik „filozófusa”, Asimov fektetett le. Az első parancsolt úgy szól, hogy a robot nem okozhat kárt emberi lényben, a második pedig úgy, hogy a robot engedelmességgel tartozik

az embernek, kivéve, ha az emberi utasítás célja az első parancsolt megszegése. A Kábítószerügyi Egyeztető Fórum éves konferenciáján kőbányai szakemberek is megosztották a családvédelemmel, valamint a bűnmegelőzéssel kapcsolatos tapasztalataikat a résztvevőkkel. Kőbánya polgármestere, D. Kovács Róbert Antal pedig elmondta köszöntőjében, hogy az önkormányzat a közelmúltban több szakterület képviselőivel is egyeztetett a kábítószer-használat visszaszorításának lehetséges megoldásairól.

láthatják. Ahogy első alkalommal, úgy az idén májusin is lesz lehetőségük a résztvevőknek kérdéseket feltenni a szakembereknek.

Bűnmegelőzési előadásra várják az időseket

Vigyázz, nagy! Csalók!

Trükkös lopások, vagyon eleni bűncselekmények, telefonos, internetes csalások kerülnek terítékre május 8-án 10 órától a KÖSZI-ben. Tavalý

már volt egy hasonló, telt ház-as előadás időseknek arról, hogyan ismerhetik fel és elözhetik meg, hogy csalók áldozatává váljanak.

Ezt az ismeretterjesztő munkát folytatja most a Kőrösi Kulturális Központ a Kőbányai Önkormányzattal együttműködve.

A májusi rendezvényen is három szakembert hallhatnak majd a résztvevők: Koós Juditot, a kőbányai rendőrség bűnmegelőzési előadóját, Bot-

ka Katalint, a BRFK Bűnmegelőzési Osztályának munkatársát, majd Illés István nyugdíjas rendőr alezredes zenés, humoros prevenció előadását

láthatják. Ahogy első alkalommal, úgy az idén májusin is lesz lehetőségük a résztvevőknek kérdéseket feltenni a szakembereknek.

HIRDETÉS

PÁLYÁZATI FELHÍVÁS

A Kőbányai Önkormányzat pályázatot hirdet egészségügyi támogatásra, a házi orvos vagy a szakorvos által javasolt gyógyászati segédeszköz, egészségügyi eszköz vagy szolgáltatás, továbbá a meglévő gyógyászati segédeszköz javítási költségeihez való hozzájárulásra.

PÁLYÁZATI FELTÉTELEK:

- az egy főre jutó havi jövedelem ne haladja meg családostan esetében a 210 000 forintot, egyedül élő esetében a 250 000 forintot,
- a házi orvos vagy a szakorvos igazolása a gyógyászati segédeszköz, az egészségügyi eszköz vagy szolgáltatás, továbbá a meglévő gyógyászati segédeszköz javításának szükségességéről,
- előzetes, tételes árkalkuláció vagy a pályázó nevére szóló 60 napnál nem régebbi, részletes áfa-s számla.

A PÁLYÁZATOK BENYÚJTÁSI HATÁRIDEJE: 2026. MÁRCIUS 31-IG FOLYAMATOSAN

A részletek a www.kobanya.hu honlapon olvashatók, illetve telefonon kérhetők a +36 1 4338 332-es számon.

D. Kovács Róbert Antal
Kőbánya polgármestere

www.kobanya.hu
facebook.com/KobanyaiOnkormanyzat

A hajléktalanellátás fővárosi intézményei Kőbányán

Életmentéstől az egyéni terápiáig

A KÖKI gyalogos-felüljáróról rálátni a háromszintes, sárga színű épületre. A Robert Bosch utcának ezen a szakaszán két világ találkozik egymással: a Bosch tízmilliárdokból fejlesztett innovációs campusa uralja a teret, mellette a szomszédban szinte megbúvik a komfortban és méreteiben is jóval szerényebb, sárga színű épület. VáltóHáznak hívják, a nevét valószínűleg kevés kőbányai hallotta, ahogy jelenlegi funkcióját is kevesek ismerik. A VáltóHáz 24 órában működő hajléktalanszálló, egyike a főváros által fenntartott átmeneti szállásoknak. Az épületet a 80-as évek elején még a karibi egzotikum járta át, kubai lányok laktak itt, akiket a Kőbányai Textilművekben képeztek szövőnővé. Bár a gyárból nem maradt semmi – a helyén épült fel a Bosch-campus –, a hajdani munkásszálló ma

is áll, a 2000-es évek elején vásárolta meg a Fővárosi Önkormányzat hajléktalanellátó szervezete, a Budapesti Módszertani Szociális Központ és Intézményei (BMSZKI), és alakított ki benne átmeneti szállást.

A BMSZKI ilyen típusú szolgáltatására általánosságban igaz, hogy fizetni kell érte a próbaidőszaknak számító első hónap után. A 280 forintos napidíjat a társadalom hajléktalanszállóval nem érintett része valószínűleg jelképesnek tartja, kigazdálkodásához mégis rendszeres jövedelem szükséges, ez lehet az évtizedek munkájával megszerzett nyugdíj éppúgy, mint a havi fizetés. Noha a BMSZKI átmeneti szállóin az átlagéletkor közel van a hatvanhoz, a lakók egy része dolgozik, jellemzően takarítóként, beteghordóként, portásként, biztonsági őrként,

sorolja Dósa László, a VáltóHáz ellátási egységvezetője.

Ha a KÖKI-felüljárón elmegyünk mellettük, annyit látunk rajtuk, hogy nem veti fel őket a pénz, azt viszont nem mondanánk meg róluk, hogy hajléktalanok, akik a közeli szállóból jönnek vagy oda tartanak, a bentlakásos intézményekben ugyanis a szolgáltatás része a tisztálkodás és a mosás lehetősége. „Szociológiai értelemben nyilván a munkát vállaló ügyfeleink is szegénynek minősülnek, a munkájuk társadalmi hasznossága azonban vitathatatlan, mert olyan feladatokat is képesek elvégezni, amelyeket a többség nem” – említ egy humánus megközelítést a BMSZKI igazgatója, Zakar Gergely, akinek

a szóhasználatára is érdemes figyelni. Ügyfél, azaz partner, akinek a közszolgáltatás igénybe vevőjeként jogai éppúgy vannak, mint kötelezettségei.

A VáltóHáz esetében a legfőbb kötelezettség, egészen pontosan belső elköteleződés az absztinencia. Magyarul: tilos az alkoholfogyasztás, és nem csak bent, kint is, a lakókat ezért szűrőpróba-szerűen megszondáztatják. „Elhajolni” csak egyszer lehet, a második „bukás” után az illetőnek el kell hagynia a szállót, ami nem azt jelenti, hogy kikerül a szociális hálót jelentő intézményrendszerből, hanem azt, hogy felajánlanak neki egy más szemléletű szállót. A VáltóHáz tehát nem egyszer-

Dósa László

Zakar Gergely

Előd utca: szükséges, de nem elégséges megoldás

Míg a VáltóHáz fizetős hajléktalanszálló a város szélén, addig az Előd utcai létesítmény ingyenes szálláshely az egykori sörgyári területen. Besorolása: éjjeli menedékhely, amely – elnevezéséből következően – nem 24, hanem 14 órában, 18 órától másnap 8 óráig fogadja az utcáról, erdőből érkező ügyfeleket. Mivel nappali melegedőrésszel is van, ezért egyéni döntés kérdése, hogy reggel ki távozik, és ki tölti napját a Kőrösi sétányon és a környező utcákban. A téli időszakban az éjjeli menedékhelyekre való bejutás életet menthet, a mögöttünk hagyott télen a BMSZKI-nak „pufferszállókat” kellett nyitnia azért, hogy a mínusz 10-12 fokban mindenkinek jusson a melegből.

Az Előd Éjjeli Menedékhely befogadóképessége ma már „csak” 230 fő, amit hosszú évek munkájával „faragott le” 300 férőhelyről a BMSZKI. Erre a kapacitásra a jövőben is

szükség lesz, ám nem feltétlenül az Előd utcában, mert azal a BMSZKI is tisztában van, hogy a menedékhely a város értékes fejlesztési területén (S1) fekszik. Az „Előddel” kapcsolatban a cél ugyanaz, mint ami a gyermekvédelemben már elkezdődött: a „mamutintézmények” kisebbekre bontása – szak kifejezéssel kitagolása, amihez szándék, pénz és ingatlan egyaránt kell. A szándék a Kőbányai Önkormányzatban, a BMSZKI-ban és a BMSZKI-t fenntartó Fővárosi Önkormányzatban is megvan, a felek közösen keresik a megoldást az Előd Éjjeli Menedékhely „megbontására”, részletekről azonban korai lenne beszélni.

Az Elődnek amúgy a Bánya utcában van egy B részlege is, amely az anyaintézményhez képest alig észrevehető. Ennek oka, hogy ez a speciális éjjeli menedékhely zárt területen működik, és a menedékhelyen akár egész nap bent

tartózkodhatnak a hajléktalan emberek. Ha szükségük van rá, meleg ételt kapnak, és alkoholt is fogyaszthatnak. Ahogy mi is ihatunk az otthonunkban, úgy ez nekik is megengedett a szállón, de az alkohol nem az ellátmány része, azt mindenki magának vásárolja. Ezzel kapcsolatban higgyük el az addiktológusoknak, hogy a „rohamivászat” egészségi kockázata nagyobb, mint a szabályozott alkoholfogyasztásé.

A végére maradt a Fehér köz, ahol tisztálkodási és mosási lehetőséget kínáló nappali melegedő működik, amelyet szívesen látogatnak a Terbesi-erdő lakói. Talán kevésbé köztudott, de sok kerületi lakos is bekopog a melegedő ajtaján, hogy segítséget kérjen ügyes-bajos dolgai intézésében, vagy hogy bekapcsolódjon az intézményben zajló közösségi programokba. Egy kis ennivalóért, vagy csak egy jó szóért...

Új eszközbeszerzése önkormányzati támogatással

Személyre szabott meglepetések

A feeling tiszta Amerika, léggömbök mindenhol, csokorba rendezve vagy csomagolva a falon 3,5 méter hosszúságban. Szinte látjuk magunk előtt a hollywoodi filmekből ismert habos-babos menyasszonyi ruhát, az autó mögé kötött konzervdobozokat és a Just Married táblácskát. Pedig a lufi nem csak az USA-ban elmaradhatatlan partikelék, Brazíliában, a szamba hazájában sincs születésnap léggömb nélkül – meséli a bolt tulajdonosa, Zeke Erika, aki eredetileg agrármérnök. Környezetgazdálkodási szakirányon végzett, de amikor ő diplomázott, a gondolat még nem volt olyan trendi, mint manapság. Éles váltással léggömbdekoratőrnek állt, tanfolyamokra és külföldi versenyekre járt, hogy a profiktól leshesse el a szakmai finomságokat.

A „tornákon” időre kell hajtogatni szabadon választott figurát, ő is nyert versenyt a Jégvarázsból ismert Elzával. Előtte

te keményen gyakorolt, technikáját heteken át tökéletesítette, hogy a lehető leghatékonyabban használja ki a rendelkezésére álló 12 percet. Mert a lufihajtogatás nem egyszerűen ügyesség kérdése, nyilván az is kell hozzá, de Erika szerint legalább ilyen fontos a logika, a mozdulatok helyes sorrendjének megválasztása, hogy hol kezdjen neki az ember, mivel folytassa, és milyen keménységgre fújja fel a kifejezetten erre a célra fejlesztett modellezőlufit.

A figurákból külön katalógusa van, ezt viszi magával, amikor rendezvényeken dolgozik, de egyedi megbízást is vállal. Tavaly például életnagyságú motort rendeltek tőle egy 50. születnapra. A hasonló kérésekben az idei év is erős lehet, hiszen az 1974–75-ben született Ratkó-unokák népes generációja most jubilál.

Erika készített a motornál méretesebb figurákat is, így például méhkirálynőt a mé-

hészeknek az OMÉK-ra (Országos Mezőgazdasági és Élelmiszeripari Kiállítás). A legnagyobb munkája egy polip volt, 2,5 méteres fejjel és 8 méteres csápokkal. Napokig dolgoztak rajta egy kollégájával, és amikor kész lettek, ipari alpinista kellett a gigantikus alkotás szakszerű kikötéséhez. Az is megtudhatjuk, hogy a héliummal felfújt léggömb tovább eláll, ha tartósítószelével kezelik, persze itt is törekedni kell, hogy minőségi alapanyagot használjunk. A modellezéshez használt lufi alapanyaga is latex, azaz a kacsukfa kinyert nedve, amely biológiailag lebomlik. Erikánál a klasszikus formájú léggömb is latex, nem műanyag, és a léggömbtartó pálcá sem az, hanem szintén lebomló bambusz vagy papír, a léggömbtartó csésze pedig kukoricakeményítóból van. A környezetet óvó szemlélet

beszerzése nagyon költséges lenne, és nem is tudná hová tenni az Újhegyi sétányon lévő aprócska boltban. Kevésbé helyigényes a bögrék, pólók, díszpárnahuzatok, és még sorolhatnánk, mi minden nyomtatásához szükséges berendezés. Ezeket a gépeket vásárolta önkormányzati támogatással. Élt a lehetőséggel, és igényelt a gépekre forrást a kis- és közepes vállalkozások számára kiírt tavalyi pályázaton. Az ötlet a vevőtől jött, akik „bögrefronton” is keresték az egyedi megoldásokat feliratban is, mintában is. A kínálatba a bögrék és az egyebek mellé hamarosan bekerülnek a hűtőmágnesek és a kulcstartók.

A portfólióbővítésben Erika jó üzleti érzékkel és kreativitással rendelkezik, nemrég elkezdett selyemvirágból formált kompozíciókat is készíteni, szélesítve a termékpalettát. Egy lufiüzletből természetesen nem hiányozhat a drótból készített lufivirág és a lufi felhasználásával készített fülbevaló sem. A léggömbök és az egyedi, névre szóló új termékek mellett partikellékek és vicces ajándékok is elérhetők Erika aprócska boltocskájában.

Európai szintű IT-verseny az Expó téren Maraton laptoppal

Naponta nyomkodjuk, de az eredettörténetét kevesen ismerik, pedig lassan húszéves. A közösségi média Like gombja egy hackathon eredménye, ahogy a Facebook idővonala is az, csak valamivel fiatalabb. Magát a kifejezést az informatikában használt angol hacking és a sportnyelvből átvett marat(h)on szavak „házasításával” kreálták, a hackathon tehát hosszú távú – jellemzően 24–48 órás – innovációs „problémamegoldó” verseny az IT-szektorban. Itt a futócipő a laptop, amelyből nagyjából 250 állt rajthoz közel 60 csapatban a Byborg Enterprises budapesti irodájában rendezett 24 órás hackathonon.

Az online szórakoztatóiparban globális szereplőnek számító, magyar „gyökerű” tech-cég nem aprózta el a legjobbak jutalmazását, a győztes team 30, a második helyezett 20, a harmadik pedig 10 millió forintot nyert, és a szakmai zsűri három különdíjat is kiosztott. A verseny Európa-szerte megmozgatta a programozókat, dizájnereket, adatbázis-szakértőket. Több olyan „játékost” is láttunk becsekkel-

ni, akinek a gurulós bőröndje elárulta, hogy közvetlenül a reptérről érkezett az Expo térre.

A résztvevők száma alapján a Byborg hackathonja Európa legnagyobb ilyen típusú versenye volt. A feladat a médiame-tamorfózis fantáziánevét kapta, a csapatoknak az AI alkalmazásával úgy kellett módosítaniuk egy általuk szabadon választott médiával kapcsolatos tartalmat, hogy az a felhasználói élmény szempontjából hozzáadott értéket teremtsen. Például olyan programot írni, amely kiszűri a zajokat régi zenei felvételekből, vagy amellyel vizuális területen javítható az archív fotók, mozgóképek minősége.

„A hangsúlyt az innovatív ötletre és annak gyakorlati megvalósítására helyeztük, a lényeg az AI-technológia minősége volt, a versenyzőknek nem készterméket, nem egy weboldalt kellett fejleszteniük” – magyarázta a Byborg AI-részlegének vezetője, Vecsei Gábor. Mivel önálló szemlelmi termékekről van szó, a díjazottakkal tárgyalásokat kezdenek az együttműködésről, a továbbfejlesztés lehetőségéről. A kreatív fejlesztők megnyerésén túl a hackathon nem titkolt célja volt az is, hogy a Byborg megmutassa a szakmának, hogy versenyképes, értékteremtő tech-cég. Vagy ahogy Vecsei Gábor fogalmazott: egy innovatív technológiai cég.

Kőbánya csatlakozott a Mozcás Receptre programhoz

Kevesebb pírula, több mozgás

Napi 30 perc séta, hetente egyszer jóga vagy torna, esetleg úszás – a háziorvos írhatja fel ezt hamarosan receptre gyógyszer helyett, vagy azok mellé. Hamarosan Kőbányán is találkozhatnak hasonlóval az orvoshoz fordulók, ugyanis a képviselő-testület D. Kovács Róbert Antal polgármester előterjesztésére márciusi testületi ülésén úgy döntött, csatlakoznak az országos Mozcás Receptre című programhoz.

A statisztikai adatok szerint Magyarországon az egészségi problémák 87 százalékát nem fertőző betegségek okozzák, csaknem felét pedig a keringési rendszer betegségei és a rosszindulatú daganatok tesznek ki.

Márpedig az egészségtelen életmódnak mindezekben jelentős szerepe van. Az egészségtudatosságban kíván változást hozni a Mozcás Receptre program, amely a Magyar Életmód Orvostani Társaság kezdeményezésére az Aktív Magyarország Program részeként indult számos helyi önkormányzat, civil

és betegszervezet közreműködésével. Az a cél, hogy a fizikai aktivitást, mozgást mint megelőző és gyógyító eszközt a háziorvosok ajánlják és írják fel. A receptet pedig az érintettek a helyi sportlétesítményekben válthatják be jellemzően ingyenes vagy kedvezményes mozgási lehetőségekre. A rendszeres fizikai aktivitás ugyanis bizonyítot-

tan csökkenti számos krónikus betegség, szív- és érrendszeri betegség, a cukorbetegség, a daganatos betegségek és a különböző mozgásszer- vi problémák, valamint a demencia kockázatát.

Kőbányán a kerületi alapellátásban részt vevő háziorvosok és házi gyermekorvosok az önkormányzat által szervezett és az ÉMOT munkatársai által tartott előadás- son tájékozódhattak a programról, többségük jelezte, szívesen részt vesz benne.

Hétszer járták be az Országos Kékkört

18 ezer kilométer, ennyi az Országos Kékkör, azaz az Országos Kéktúra, a Rockenbauer Pál Dél-dunántúli Kéktúra és az Alföldi Kéktúra hossza, hétszer. És 15 kerületi iskola teljesítette ezt a távot tavaly ősszel a „Millió lépés az iskoláért” program keretében.

Ők teljesítették, így a Kőbányai Önkormányzat is teljesít, hiszen a kerület 2023-ban az elsők között csatlakozott az Aktív Magyarország Program támogatásával a Magyar Szervátültetettek Szövetség- e szervezésében indult kampányhoz, és jelentette be, hogy

minden iskolának, amely az alapkövetelményt teljesíti, 300 ezer forintos támogatást biztosít sportfelszerelésekre vagy sporttevékenységgel összefüggő kiadásokra. Ehhez a támogatáshoz jut hozzá a képviselő-testület márciusi döntése alapján idén az Országos Kékkör távját legalább hétszer teljesítő 15 intézmény.

A legtöbben egyébként a Kőbányai Harmat Általános Iskolának gyűjtötték a lépéseket a tavaly őszi kihívásban, összesen 468-an, a Kadának 261-en, a Fekete Általános iskolának pedig 212-en.

A Kő Cafében köszöntötték a 75 éves Gellei Imrét

Kávéház a magyar futballhoz

A közel két méter magas Juhász Rolandot (95-szörös válogatott) könnyű volt kiszűrni az asztalnál (a válogatottakat a továbbiakban számmal jelöljük). Vele szemben Sowunmi Thomas (10) ül, Gera Zoltán (97) még úton. Döme, azaz Dértári Lajos (61) megbújik a sarokban, épp beszélget valakivel. Aztán a beszélgetőpartner megfordul, mi pedig szembe- találjuk magunkat egy jellegzetes bajusszal, amelyet Csank János volt szövetségi kapitány visel. Mellette az ünnepelt áll, Gellei Imre, aki szintén irányí-

totta a magyar labdarúgó-válogatottat. Pályatársai és egykori játékosai az ő 75. születésnapja tiszteletére rendeztek díszebédet a Kő Cafében. A mester láthatóan meghatódott, ő csak annyit tudott, hogy a Kocsis Sándor Sportközpontban van jelenése, ahol csapata, a Magyar Öregfiúk Válogatott ellen játszik. A keretből néhány név a teljesség igénye nélkül: Fehér Csaba (41), Nemanja Nikolics (43), Torghelle Sándor (42), Tököli Attila (25), Vincze Ottó (11).

„Szeretnek együtt lenni, összetartó gárda, amelyben a játékosok játékosak, olyanok, mint a kisgyerekek. De közben mindannyian tudják, hogy mi a kötelességük a címeres mezben” – dicséri „fiait” a mester. Az Öregfiúk Válogatott 2017-ben alakult, szervezetileg az MLSZ-hez tartozik – mondja a csapat technikai igazgatója, ifjabb Bazsánt József. Mivel az öregfiúk többsége, ha nem is játékosként, de edzőként vagy menedzserként aktív, ezért általában havonta találkoznak, és tartanak taktikai értekezle-

tet. „Az első meccsünket Ungváron játszottuk az 1992-es ukrán-magyar válogatott mérkőzés 25. évfordulója alkalmából. Hat-hétezen látogattak ki a találkozóra, óriási élmény volt” – emlékezett vissza Gellei Imre.

A '91-ben függetlenné vált Ukrajna számára a '92-es meccs történelmi jelentőséggel bírt, az volt ugyanis az ukrán válogatott első nemzetközi mérkőzése. Gellei Imrét a kolégák, tanítványok a Lefi Cukrászdában készült, futballpályát formázó születésnap- tával köszöntötték, életpályá-

jához Kőbánya Önkormányzata nevében a sportért felelős alpolgármester, Radványi Gábor gratulált.

Bővült a futókör közvilágítása

Elkészült az Óhegy parki futókör katlan fölötti részének a közvilágítása. A Kőbányai Önkormányzat beruházásában három új lámpatestet helyeztek el itt a mozogni vágyók biztonságának növelése érdekében.

A közvilágítás bővítéséről a lakossági jelzéseket követő-

en még tavaly ősszel született döntés. A beruházás a tervezetést és engedélyeztetést követően idén indulhatott el. A Kőbányai Önkormányzat a kerület több pontján fejleszti a közvilágítást saját forrásból minden évben, annak ellenére, hogy ez nem kerületi, hanem fővárosi feladat.

Zrínyis gimnazisták outdoor programja

Játék a parkban

Tizenévesek 3-5 fős csapatai telefonjuk iránytűjét követve sétálnak-sietnek-futnak szobortól selyemfenyőig, selyemfenyőtől darázsgarázsig a Népligetben. Tanakodnak, fotóznak, nevetnek. A külső szem számára talán furcsa jelenetek sora a Zrínyi Gimnázium diákjainak kihelyezett tanórája.

Van, ahol egy sor kvízkérdés megválaszolása, a Tinódi-szobornál versmondás, a rovarhótelnél pedig Tamkó Sirató Károly költeményének meghallgatása a diákok feladata. A telefonos applikáció utasításai szerint meg kell keresni és támogatni a selyemfenyő puha

tűleveleit, Linné emléktáblájánál a kettős nevezéktan mi-benléte a kérdés, a lengyel legionistával pedig egy vicces szelfit kell készíteni. A Sétáló Naprendszerben planétáink kozmikus adatait ismerik meg a diákok, a kültéri fitness-ponton tornagyakorlatok várják a résztvevőket.

A Zrínyi Gimnázium kihelyezett tanórája kuriózum, a séta dr. Rigóczki Csaba, az iskola földrajztanárának városi környezeti nevelésről szóló PhD-disszertációja nyomán készült.

„Iskolánk nagy figyelmet fordít az outdoor rendezvényekre. Színházi és koncert-

előadások sorát látogatják osztályaik, sportversenyeken indulnak a diákok. Alig múlik el hét, hogy ne vinnénk ki egy-egy osztályt a falak közül” – meséli Edényi László intézményvezető.

Ebbe a sorba illik a Rigóczki Csaba által kialakított népligeti „tanösvény”. Tantárgyat rendelni hozzá aligha lehet,

hiszen a csillagászat, az irodalom, a biológia, de a történelem is jelen van, és a 2 kilométeres parki séta egy „tesiórával” is felér, mondja a szerző. Dr. Rigóczki Csaba szerint épp az a lényeg, hogy a természet- és társadalomtudományok ismeretei egymásba karolva jelennek meg. „Hétköznapjainkban úgy járunk a kö-

rülve épületek, fák, szobrok és emléktáblák között, hogy észre sem vesszük őket. Márpedig amit nem érzékelünk, az nincs is. Ha nemcsak nézünk, hanem látunk is (épp ez a környezeti nevelés lényege), akkor a környezetünk kitágul, a tér gazdagabb lesz, és a miénk. És a város is inkább lesz az otthonunk” – teszi hozzá.

A szocializmus évtizedeiben a Népligetbe áthelyezett szobrok és díszkutat mind egy-egy állomást jelentenek a diákok számára, ahogy a főváros egyesítésére emlékező Centenáriu-

mi park is. Bár a műalkotások felett eljárt az idő, Veszprém emlékparkjában például ma is lehet arról beszélgetni, hogy a bazalt Badacsonyról származik, máshol városi címerek, szocreál domborművek figyelhetők meg.

A játékos utat fejlesztő pedagógus a népligeti „tanórát” mindenkinek ajánlja. Az ActionBound ingyenes applikáció letöltésével a háromnegyed órás Népliget45 vagy hosszabb, Népliget60 című utakat kikeresve bárki végigjárhatja a sétát.

Elballagott az ötvenkét éve végzett matekos osztály

Emlékszel rá? Emlékszel még?

„Trombitásunk, klarinéto-sunk is volt, én hegedültem. A Csizmadia Móni pedig zongorázott, és amikor Piroska néni egyszer megbetegedett, akkor ő vette át az iskolai kórus vezetését, 14 évesen.” Sorra jöttek elő az emlékek a Kroózeneiskola épületében, amikor több mint fél évszázad után, egy tablókép erejéig, újra egymás mellé álltak az 1973-ban végzett osztály tagjai. A látogatás azonban csal, ugyanis nem egykori muzsikuspalánták gyűltek össze, hanem a híres kőbányai matematika tagozatos évfolyam tagjai. Ez volt az első és utolsó találásuk, ugyanis a hetvenes

években nem volt szokásban az effajta diákbúcsúztató.

Akkor még a Pataki téri Általános Iskola működött ezen a helyen, melynek tanára, Farkas Imréné vezetésével, 1970-ben kezdődött az oktatási program. A VII. évfolyamok egy-egy osztályát megfellelték, és a felszabaduló helyre behívták a kerület legjobb matekosait. Emelt szinten kapták a számtant és a mértant, de miután más tárgyakból is jók voltak, ezzel egyfajta elitképzés jött létre. Merész kísérlet volt ez a szocialista korszak zenitjén. Az 1973-ban végzett lányok és fiúk több mint a fele később dip-

lomás lett: újságíró, orvos, jogász, közgazdász.

Az 52 év után megrendezett ballagáson először a házigazdák kamarazenei műsorát fogadta szeretettel az osztály, majd Farkas Imréné alakját idézték meg régi videófelvételekről. A legendás tanár fényképével díszített emléklapot Kati néni lányának adták át. Az ünnepélyes rész után elszabadult az emlékezés színes paripája, úgy, ahogy ez minden rendes osztálytalálkozón lenni szokott. Amikor például a Budapest egyesítésének centenáriuma ké-szültek, hiába rajzoltak térképet és hiába építettek csodás

maketteket, a politika nem engedte, hogy megnyerjék a kerületek közötti tanulmányi versenyt. Ahogy egyikük

fogalmazott, ez örökre bevésődött a kiskamaszok lelkébe, első üzenetként a felnőttek világából. De volt, akinek az maradt meg, hogy a Petőfiről szóló műsor fellépőjeként tanult meg csókolózni. Egy srác leesett a villamosról, egy másik pedig bicskát dobált a fiú-WC-

ben, ami aztán a lábába állt, és így tovább... Botrányok, szerelmek, tanárok, megannyi emlék és történet. A ma már nagymamák és nagypapák az iskola után egy közeli vendéglátóhelyen folytatták a múltidézt. Megálltak kicsit, de még nincs búcsú, a film pereg tovább.

HIRDETÉS

PÁLYÁZAT

A VÉDETT ÉPÍTÉSZETI ÉRTÉKEK MEGŐRZÉSÉNEK TÁMOGATÁSÁRA

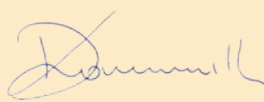
A Kőbányai Önkormányzat a SORG ANTAL VÁROSREHABILITÁCIÓS PROGRAM részeként vissza nem térítendő támogatást nyújt pályázati úton a fővárosi és kerületi helyi védettségű épületek közül a lakóépületek tulajdonosai részére a védett építészeti értékek megőrzésének támogatására.

Az építészeti értékek védelmének célja a Kőbánya településképe és történelme szempontjából meghatározó épített értékek védelme, a település építészeti örökségének, jellemző karakterének a jövő nemzedékek számára történő megóvása. A település értékei a nemzet kulturális kincsének részei, ezért megóvásuk, fenntartásuk, jelentőségükhöz méltó használatuk és megfelelő bemutatásuk közérdek.

A támogatással az Önkormányzat ösztönözi kívánja a helyi védettségű lakóépületek tulajdonosait arra, hogy az építészeti értékeket felújítsák, helyreállítsák, megőrizve az épületek jellegzetes kőbányai építészeti karakterét.

A PÁLYÁZATOK BENYÚJTÁSÁNAK HATÁRIDEJE: 2025. AUGUSZTUS 25.

A pályázati felhívás letölthető a Kőbányai Önkormányzat honlapjáról. www.kobanya.hu

D. Kovács Róbert Antal
Kőbánya polgármestere

www.kobanya.hu
facebook.com/KobanyaiOnkormanyzat

1848 emlékezete

Nemzeti ünnepen ilyet még nem látott Kőbánya

Állva tapsolták a nézők a nemzeti ünnep előestéjén a Tébláb Művészeti Iskola táncosait a Kőrösi Kulturális Központ színháztermében. Gorác József igazgatóval, a táncszínházi előadás egyik koreográfusával március 15-én beszéltünk, mesélte, hogy sorra kapja a gratuláló üzeneteket sms-ben, messengeren, e-mailben. Ilyet a közönség még nem látott az iskola növendékeitől, a Zúg a március 15. című produkció a Tébláb történetében tényleg mérföldkőnek számít. Hasonlóan komplex, 100 táncost megmozgató, 9 színre, jelenetre bontott, fényekkel komponált, kosztümös táncszínházi előadást az iskola még nem csinált, pedig több mint 25 éve működik már.

A darabban a ruháktól a koreográfiáig minden új volt,

fél éven át tanulták feszített tempóban. Az alapötlet az igazgatóé, aki a Jászság Népi Együttesben táncolt hasonló darabban, de csak hasonlóan. A Zúg a március 15. 1848 történetét és a nemzeti emlékezetben betöltött szerepét együtt mutatja be a forradalomtól a „Magyar Golgotáig”, a zenei alapot a Kormorán együttes hazafias dalai – Zúg március, Csatában, Ez az ország a hazád – adják, az első hangos tetszésnyilvánítás még is akkor érkezett, amikor a 3. színben Koppány dalát hallottuk az István, a király-

ből. Rabok legyünk vagy szabadok? Nem mi voltunk az egyetlenek, akik látták maguk előtt Deák Bill Gyulát és az „ős-Koppányt”, Vikidál Gyulát.

Erős kép, amikor egy ballada dallamára özvegyek siratják a szabadságharcban elesett férfiakat, de mind közül a legerősebb az utolsó előtti jelenet, amely néhány percre sűríti '48 esszenciáját. Hall-

juk a 12 pontot, és halljuk az aradi tizenhármak névsorát.

A Zúg a március 15. közönsége a Conti-kápolnától érkezett a hagyományos fáklyás felvonulással. A táncszínházi előadás előtt Kőbánya polgármestere mondott rövid ünnepi beszédet, amelyben D. Kovács Róbert Antal – Kölcsény idézve – azt hangsúlyozta, hogy a reformkor nemzedéke úgy gondolkodott hazában és haladásban, hogy az első helyre mindig a haza ügyét tette. A Kőrösiben március 15-én, az 1848-as forradalom 177. évfordulóján családi napot rendeztek a Tébláb táncosai és az Aranyalma páros közreműködésével.

Jótekonysági futás a Tébláb Művészeti Iskola javára

Fürge lábak fesztiválja

Egy délelőtt, amely tetőtől talpig a lábak dicséretére szolgált! Az Óhegy parki rekortánpályán ezúttal nemcsak a sport örömeért sorakoztak fel a versenyzők, hanem egy közeli „rokon”, a tánc támogatására is. A SOKK Egyesület és a Kőbányai Gazdaságfejlesztő és Munkahelyteremtő Egyesület jótekonysági futásán ugyanis minden bevételt a Tébláb Alapfokú Művészeti Iskola fiatal táncosainak szántak.

A fővédnök, D. Kovács Róbert Antal polgármester megköszönte, hogy a kerületi civilek tesznek azért, hogy a mozgást életformává tegyék, és ezzel a helyi közösségek szövetét is erősítik. Arra biztatta a kicsiket, hogy mozogjanak mindennap legalább egy órát, és erre vegyék rá a szüleiket is. Az óvodások 200 méteren, az alsósok duplaakkora távon mérték össze tudásukat, a felsősök egy egész kört tettek

meg. A felnőttektől ennél jóval többet vártak, és volt családi váltó is.

Nem sajnálta az 1500 forintos nevezési díjat a Szecsődi család sem. Mindhárman eljöttek, sőt negyedikként Píró rongybaba is csatlakozott hozzájuk, aki apuka nyakában tette meg a távot. Ehhez bölcsis kislányuk, Kíra ragaszkodott. Az anyuka, Gregor Zsófia azt értékelte, hogy a hangulatos futóversenyért nem kellett messze menni, és ismerősökkel is találkozott. Kíra most még nem futott, egyelőre barátkozott a mozgásfesztiválok hangulatával. A családfő, Szecsődi Tamás elmesélte, a család rendszeresen jár a természetbe, nemsokára teljesítik a Kék Túra zempléni szakaszát.

Amíg a pályán futott a mezőny, a hangos zene megverte a ritmust, a szervezőktől volt idő megtudakolni, hogy a kerületi gazdaságfejlesztés, a futás és a tánc miként találtak

egymásra. Rokob Gergő a Kőbányai Gazdaságfejlesztő és Munkahelyteremtő Egyesület elnöke elmondta, az általuk létrehozott üzleti klub egy lehetőség. Ismeretségek kötése, tudástranszfer a cél, de a vállalkozások mögött családok állnak, és az ő egészségük és jólétük mindennek az alap-

ja. A SOKK Egyesület elnöke, Péter Anikó úgy fogalmaz, a futóversennyel a fiatalokat akarták megszólítani, hiszen az övék a jövő. A Téblábot pedig azért választották támogatásra, mert hasonlóan gondolkodnak és régóta színvonalas munkát végeznek. Ez ilyen egyszerű!

In memoriam

Nagy Miklós 1939. december 6-án született Budapesten. Kőbányán végezte elemi iskoláit, majd a Szent László Gimnáziumban tanult tovább. Érettségi után elektronikai műszerész végzettséget szerzett, és informatikai területen, adatrögzítőként dolgozott nyugdíjba vonulásáig.

Részt vett az 1956-os forradalomban, harcolt a rádió székházánál és a Corvin közben is. Az 1990-es rendszerváltás is nagy jelentőséggel bírt életében. Alapítótagja és haláláig aktív tagja volt az 1956-os Magyarok Világszövetségének, hittel és meggyőződéssel képviselte '56 eszmeiségét országszerte és itt, a kerületünkben, tagja volt az 56-os Szövetség Budapest X. kerületi Tagszervezetének is.

Kőbányán élt, szerette, becsülte kerületét, tevékenyen részt vállalt jobbá tételében, szépítésében. A rendszerváltást követően 1990-től 1994-ig tagja volt a Kőbányai Ön-

kormányzat képviselő-testületének. Ezen időszak alatt az Ipari, Kereskedelmi, Szolgáltatásokat és Vállalkozásokat Ellenőrző Állandó Bizottság, a Gazdasági és Költségvetési Bizottság, valamint a Lakosság Tájékoztatását Elősegítő ad hoc Bizottság munkáját segítette. Képviselőként mindig az itt élők érdekeit tartotta szem előtt, azért dolgozott, hogy Kőbánya szerethető, vonzó kerületté váljék.

Nagy Miklós igazi kőbányai lokálpatrióta volt. Állandó adományozója volt a Kőbányai Helytörténeti Gyűjteménynek, és maga is kutatta a kerület múltját. Aktív tagja volt a kőbányai Szent László

Gimnázium Öregdiák Szervezetének, egyik fő szorgalmazója volt a Sajó Sándor-szobor – Sajó Sándor a kőbányai Szent László Gimnázium egykori igazgatója volt – elkészíttetésének. Presbiterként szolgált a Kőbányai Református Gyülekezetben. Szívvel-lélekkel kutatta a helyi, székely-magyar gyökerekkel bíró családfáját, a háromszéki Csoma család történetét, halálát megelőzően a kutatás eredményeit rendezte nyomda alá.

A Kőbányai Önkormányzat a 2025. március 4-én tragikus hirtelenséggel elhunyt Nagy Miklóst saját halottjának tekinti.

Kőbányai kutatófizikus az MTA doktorai között

Mit tehet egy régész, ha a saját tudományos módszereivel meghatározta az általa feltárt lelet régészeti korát, de szeretne természettudományos vizsgálatokat is a lelet anyagáról, készítésének módjáról, amely vagy megerősíti az addigi eredményt, vagy új megközelítést ad. Felhív egy fizikust. Ha a lelet szerves, azaz széntartalmú anyag, akkor a széni-zotópos kormeghatározás jöhet szóba, ezt hívják radiokarbonos, rövidítve C-14-es módszernek. De mi van akkor, ha a lelet szervetlen anyagból, például fémből vagy kőzetből, kerámiából, üvegből készült? Ez a cikk erre ad választ, és közben bemutat egy tősgyökeres kőbányai kutatófizikust.

Csillebércen, az egykori Központi Fizikai Kutatóintézet (KFKI) telephelyén ma két kutatóközpont működik: a Nobel-díjas Wigner Jenőről elnevezett Wigner Fizikai Kutatóközpont inkább fizikai alapkutatásokkal, míg az Energiatudományi Kutatóközpont (EK) főként a nukleáris energetika, a funkcionális anyagok, a környezetvédelem, az energiatakarékoság és az energiabiztonság területéhez kapcsolódó alkalmazott kutatásokkal foglalkozik. Kevésbé ismert, hogy a csillebérci erdőben van egy kisteljesítményű atomreaktor, ún. kutatóreaktor, amelyet nem villamosenergia-termelésre használnak. A reaktor köré különféle kísérleti berendezéseket telepítettek, amelyekkel a kutatóreaktorban „termelt” neutronok által létrehozott változatos reakciókat tanulmányozzák.

Kasztovszky Zsolt közel harminc éve dolgozik kutatófizikusként az EK-ban, illetve annak jogelődjében. Tősgyökeres kőbányai, aki büszke szűkebb hazájára. A Szent (akkor I.) László Gimnáziumban határozta el, hogy

Császári érméktől az aztékok kincséig

kutatófizikus szeretne lenni. Ő is Monostori Lászlóné tanítványa volt, aki a fizika és a természettudományok szépségeit úgy tudta megmutatni, hogy mindvégig az ember állt a középpontban.

Friss diplomásként munkahelyi sugárvédelemmel foglalkozott, ami akkor egy nép-

szerű, gyakorlati fontossággal is bíró tudományterület volt. 1990-ben járunk, négy évvel vagyunk a csernobili atomkatasztrófa után. Később a kissé eltérő kutatási lehetőséget kínáló környezeti sugáregészségügyre váltott, és jelentkezett az ELTE és a Semmelweis Egyetem közös doktori (PhD) kép-

zésére, ahol a természetes vizetek radioaktivitásának vizsgálatából írta PhD-értekezését.

Múltfeltárás neutronnyalábokkal

1996-tól egy másik, igazán interdiszciplináris területtel ismerkedett Csillebércen, az EK jogelődjében, az MTA Izo-

tópkutató Intézetében. Az ún. „prompt-gamma aktivációs analitikai” (PGAA) mérőberendezést azokban az években fejlesztették ki az intézet munkatársai. Kasztovszky Zsolt feladata volt a nemzetközi viszonylatban is ritkaságszámba menő berendezés lehetséges alkalmazásainak a felkutatása és kidolgozása. A technológia lényege – „konyhanyelven” megfogalmazva –, hogy a kutatóreaktorból neutronnyalábot vezetnek ki egy ún. neutronvezető segítségével. A neutronnyalábbal különböző mintákat sugároznak be, a mintából kilépő sugárzást elemzik, a kapott adatok alapján pedig meg tudják határozni a vizsgált tárgy összetételét anélkül, hogy a vizsgált minta bármiféle károsodást szenvedne. A módszer alkalmas szervetlen anyagok – fémek, kőzetek, ásványok, kerámiák, üvegek, festékek – összetételének mérésére. Ennek hallatán a laikusnak is beugrik az egyik lehetséges alkalmazási terület: a múlt tárgyi emlékeinek vizsgálata.

Részben néhány ritka külföldi (amerikai, japán) példa alapján Kasztovszky Zsolt is felismerte a PGAA módszer régészeti hasznosításának lehetőségét, és munkatársaival – merthogy a kutatás mindig csapatmunka – hozzákezdett

a módszer kidolgozásához, valamint a tudományos kapcsolatok kiépítéséhez Magyarországon.

Elsőként egy hazai régészeti konferencia kávészüneteiben beszélgetett a modern vizsgálati módszerek iránt nyitott régész kollégákkal. Az első közös munkát az MTA Régészeti Intézetének munkatársával, Vaday Andreával kezdték, akivel egy hegyeshalmi késő római temető bronzfibuláit (a tógát összefogó díszes fémcsat) kezdték vizsgálni. Fontos megjegyzés, hogy akkoriban Európában archeometriai vizsgálatot neutronokkal kizárólag Magyarországon végeztek. Napjainkban Németországban, München mellett működik az ottani kutatóreaktor hasonló berendezése.

Az első hazai sikerek nemzetközi publikálását követően hamarosan jöttek a külföldi megrendelések, különösen azután, hogy az EK bekapcsolódott a CHARISMA nevű uniós projektbe, ahol mérési lehetőséget ajánlottak európai kutatóknak. A sok eredményes archeometriai (örökségtudományi) projekt között Lengyelországból például eltérő időszakokban vert római császárkori ezüstérmék „futtottak be”, amelyek mérésével megmutatták, hogy a császár-

korban mindennapos gyakorlat volt a pénz értékének mesterseges „elinflálása”, azaz az érmék ezüsttartalmának tudatos – és észrevehetetlen – csökkentése.

Egy másik projekt során egy Venezuelában élő magyar fizikus a Kolumbusz előtti indián kerámiaszobrocskák töredékeivel érkezett Budapestre. Arra volt kíváncsi, hogy a szobrok alapanyaga a karibi szigetekről származik-e vagy a kontinensről. A kutatás során a különböző agyagbányákból származó nyersanyagok összetételét hasonlították a szobortöredékek összetételéhez. A mérési eredmények szerint a nyersanyag a szigetekről származott, ami egy régóta meglepetett kultúrára utal.

És még mindig Amerika, csak egy kicsit északabbra. A Néprajzi Múzeum gyűjte-

ményében van egy fából készült, berakásos azték maszk, amelynek kérdéses volt az eredetisége. Ma már nem az, a nemzetközi együttműködésben elvégzett vizsgálatok – a fa, a mozaikberakások, a ragasztóanyag elemzése – alapján valószínűsíthető, hogy a maszk valóban a 15–17. századi mexikói indián kultúrából maradt fenn. A Szépművészeti Múzeum gyűjteményéből a kutatócsoport egy Leonardónak tulajdonított bronzszobrot is elemzett, segítve művészettörténészek munkáját.

Kasztovszky Zsolt ma már a Magyar Tudományos Akadémia doktora, 25 év archeometriai kutatásairól szóló disszertációját és annak téziseit – önálló tudományos eredményeinek főbb pontjait – hosszas és transzprens eljárás során védte meg tavaly decemberben.

Kultúrkávéházi est Saly Noémivel

Pest „porfészek”, Buda „mezőváros”, a sváb „szorgalmas, jámbor, csendes részeg”, a török elől menekülő rác a kadarkát is hozta magával a Balkánról – finom oldalvágás: hungarikum, ugye? És ez csak az első öt perc „termése” Saly Noémi kultúrtörténeti előadásából, vagy inkább standup-jából. A Ráday Mihály-díjjal is kitüntetett Budapest-történész (és művelődéstörténész) szórakoztató előadó – ironikus, nem szarkasztikus –, amit csak részben magyaráz, hogy évtizedeken át volt gyakorló pedagógus. Mert aki járt iskolába, tudja, hogy több az unalmas tanár, mint az Öveges professzor, ahogy azt is, hogy „hoppá-érzéssel” – a felismerés érzésével – ritkán távozik diák az óráról. Saly Noémi viszont „a hoppá-érzés nagymestere”, úgy „süt” kávéházi szeletet a gasztrokultúra múltjából, hogy a recept is a vendég elé kerüljön.

Városlakók mentsvára

Manapság a coworking (közösségi iroda) trendi irányzat, amelyet a startupok, az innovatív ötletet hordozó vállalkozások körébe szokás sorolni. Csak hát a pest-budai, később budapesti kávéházak egyes „alfajai” már száz-kétszáz éve coworkingnek számítottak. És nem csak a legismertebbek, az irodalmi kávéházak, amelyek működési modelljét az előadó „az őserdei állatok szimbiózisához” hasonlította. A szereplők számára kölcsönösen előnyös együttélésben az írók, költők – a korabeli „celebek” – játszották a csalit, pénzük nem volt, volt viszont pénzre váltható hírnevük, marketingértékük. Vonzották a fizetőképes sznobokat, parvenüket – a korabeli „szelfivadászokat” –, akik számára presz-

Fotók: Meltzger Gábor

tízst jelentett, ha az irodalmi „celebekkel” egy a törzshelyük. Ez a „koktél” a bizniszben utazó „kávés embereknek” is ízlett, hiszen stabil forgalmat hozott, ezért egymás tenyerébe csaptak a celebekkel. A „celebek” voltak a fizető vendégeket vonzó „fizetett vendégek”, mint például Karinthy a Hadikban.

Még tisztábban coworkingként, közösségi irodaként funkcionáltak a „hivatásrendi” kávéházak, ahol a pályakezdő – értsd: csóró – ügyvédek, orvosok nemcsak eszmét cseréltek és kapcsolatokat építettek, hanem ügyfeleket, betegeket is fogadtak. „A kávéházban az a jó, hogy az ember nincsen otthon, de nincs a szabad levegőn sem” – így szól a klasszikus bonmot, amely nem igazán az egészséges életmód ellen agitált, inkább arra utalt, hogy a kevéssé eleresztett értelmiséginek nem az utcán kell kódorognia, hanem van hova behúzódnia, amikor a szerény albérlésben vagy a szűkös lakásban „elviselhetlenné” válik a népsűrűség. Számukra a kávéház egyszerre volt közösségi munkahely és menedék. Ide tartozik, hogy az idős Lechner Ödön „napközije” is a kávéház volt, „építésziskolája” kávéházban tartotta a kurzusait.

Az „őserdei szimbiózisban” kevésbé szolgált magasztos célokat személyes kedvencünk, a kiskörút és az Alkotmány utca sarkán volt Seemann Kávéház, a bérelhető hamis tanúk törzshelye. A magyarázat szintén logikus: ez a pesti igazságügyi negyed széle, ahonnan ma sincs messze a Kúria, a Fővárosi Törvényszék és a Legfőbb Ügyészség épülete.

És ha már a belvárosban járunk, a kiskörút túloldalán, a mai Zichy Jenő utca környékén Bécsből érkezett – Saly Noémi szavaival –, „hivatalból kedves fehérnepek” nyújtottak szolgáltatásokat „vásári turistáknak”.

De kezdjük az elejéről! A Pesti-síkság homokján nem sok minden termett meg, a török kiűzése után ezért Pest városa visszakerítte az uralkodótól az országos vásártartás négy évszakos jogát. A korabeli „Hungexpók” nagyjából egy-egy hónapig tartottak – Petőfiék eredetileg március 19-ére, a tavaszi (József-napi) vásár kezdetére időzítették a forradalmat –, ami pörgette az ingatlanfejlesztést és a szabályozott pénzügyi rendszer kiépítését is, de a vásári népet az üzletkötésen, áldomáson, szállásadáson túl egyebekkel is ki kellett szolgálni. Az amúgy a felvilágosult (abszolutis-

ta) uralkodók közé sorolt, de 16 gyermekes Mária Terézia erkölcsi kérdésekben konzervatív elveket vallott, ezért időről időre összefogatta a császárváros prostituáltjait, és a Habsburg Birodalom kevésbé szem előtt lévő területeire „deportáltatta” őket. A bécsi örömlányok közül pedig sokan találtak „menedéket” a feltörekvő Pest-Budán.

Vidéki ember menedéke

Pest-Budát az 1800-as években már Közép-Európa New Yorkjaként emlegették, a „boldog békeidőkben”, a kiegyezést követő időszakban pedig az egyesített főváros még inkább a nemzet „olvasztótéglévé” vált. Az iparosítás sokakat Budapestre szippantott a „pusztákról”, a „vidék Magyarország” pedig fogódzót keresett magának a számára ismeretlen fővárosban. Ha valaki Budapesten próbált szerencsét Kolozsvárról vagy Szabadkáról, első útjai a „honiak”, illetve a szakmabeliek kávéházába vezettek, ahol jó eséllyel kapott tippet munkára és szállásra. Krúdy Gyula írta, hogy ha valakinek az érdekében Pesten egy kávéház-tulajdonos és egy főpincér összefog, az illető sorsa biztosítva van. Így vált a kávéház „fa-

lúvá, kisvárossá” a nagyvárosban. Olyan faluvá és kisvárossá, ahol a vidéki környezetben szocializálódott asztaltársaság szép lassan átvette a „fővárosi tempót”. Civilizációs „mellékhatás” – Heltai Jenő elegáns megfogalmazásában.

Azért előny, ha a kutató egyben irodalomtörténész, mert Heltai, Krúdy, Karinthy, Kosztolányi írásai a fővárosi kávéházi kultúra elsődleges forrásai. A hallgatóság nevetett, amikor az előadó a kávéházakban férjre vadászó hölgyeket úgy jellemezte, hogy „járt a szemük, mint a gyíké”. A hallgatóság csendben maradt, amikor az előadó arról mesélt, hogy miként lett sírkő a kiöregedett, „se kutyája, se macskája” vándorszínész márvány törzsasztalából a New York Kávéházban. És a hallgatóság akkor is csendben volt, amikor az előadó arról beszélt, hogy a polgári demokrácia bölcsője a kávéház, a diktatúráé pedig a kocsmá.

Saly Noémi kultúrtörténeti standupjában öncélú poén nincs, van helyette humor és dramaturgia. A sztorik egymásra épülő vagy egymást kiegészítő mozaikok, amelyekből az est végére összeáll a nagykép. A nagykép címe pedig: Kávéház, te „csudálatos szociális intézmény”.

„Pesti polgár napközije”

Kőbánya Sportolója 2024

Vastaps
a példaképeknek

Az est házigazdája egyelőre sehol, láttuk megérkezni, de a szervezők meglepetésnek szánták. A Lechner Rendezvényközpont színpadán Kuróczi Pál, a Kocsis Sándor Sportközpont vezetője indítja el a gálát, ő köszönti a sportolókat, sportvezetőket, városvezetőket. Miközben a meghívottak rá figyelnek, az oldalbejáraton csendben belép a műsorvezető, majd leül mellénk. Aztán úgy hangzik el a neve, ahogy a ringszpikerektől megszoktuk: Kovács Kokóóó István... Kuróczi Pál érezhetően gyakorolta a hanghordozást. Felcsendül

a Carmina Burana, Kokó bevonulózenéje is, Atlanta olimpiai bajnoka, a Magyar Ökölvívó Szakszövetség tavaly ősszel megválasztott elnöke pedig átveszi a konferálást.

A mikrofon mögött is csibészesen laza. Kijelenti, hogy kamaszként ő bizony nem kapott volna Kőbánya Sportolója Díjat, mert noha sok sportágat kipróbált, egyikben sem volt kiemelkedő. Majd jött a bokszt, amelynek mindent köszönhet, és amelyet Kőbányának köszönhet, hiszen az EVIG SE-ben kezdett öklözni. A polgármester is kiszól megírt köszöntőjéből,

D. Kovács Róbert Antal felidézi pedagógusi pályája emlékeiből, hogy 1983-ban, a Bem József Általános Iskola avatóünnepségén verset mondott egy fiú a MÁV-telepi iskolából, fénykép is készült róla. A fotó, amelyen az akkor tizenhárom éves Kovács István látható, ma már kincs, Kokó kér is belőle egy kópiát.

Innentől a szokott rendben folytatódik az est, elsőként a mindennapi mozgást népszerűsítő Mozdulj Kőbánya! programsorozat tavalyi résztvevői közül sorsolnak, a szerencsések értékes tárgynyerményekkel gazdagodtak, majd a kerüle-

ti sportegyesületek részesültek elismerésben a 2024-ben elért sikereikért. Kőbánya legeredményesebb klubja továbbra is a Kőbánya Sport Club, valamint a vívásban és kerekesszékes vívásban kiemelkedő Törekvés.

A gála fő számát a szervezők ezúttal is a végére hagyták – régi szabály, hogy az izgalmat lépésről lépésre kell fokozni. A Kőbánya Sportolója Díjra tizenegy jelölés érkezett, az elismerés a vonatkozó önkormányzati rendelet értelmében négy jelöltnek ítéltető oda. 2024-ben Hajmási Éva, dr. Kondor Boglárka, Pakot András Gusztáv, illetve a Sport-

liget Sportegyesület kapta a kitüntetést.

Az okleveleket szaltóztatva szálította a színpadra Pataki Zoltán, a Kőbányán edzőtermet üzemeltető Országos Parkour Sportegyesület tagja, a szállítási útvonalról látványos videó készült, amely a sportágat is bemutatja. A filmet a Kőbányai Hírek közösségi oldalán bárki megtekintheti.

Mire a rendezvény véget ért, a törökök már vezettek a mieink ellen a Nemzetek

Ligája osztályozójának odavágóján, a vége 3 : 1 lett a vendéglátóknak. Az isztambuli meccs volt a magyar labdarúgó-válogatott ezredik mérkőzése. A nemzeti tizenegy jubilált ugyan, de sportgálát aznap este Kőbányán tartottak.

Hajmási Éva:
„Nagy harcos”

– Milyen volt Párizs? Bő egy éve törvívásban megvédte Európa-bajnoki címét a francia fővárosban, majd ugyanebben a fegyvernemben tavaly szeptemberben ezüstérmét szerzett csapatban a paralimpián.

– Csodás volt, az pedig nagy élmény, hogy Rió és Tokió után Párizsból, a harmadik paralimpiámról is éremmel tértem haza. Az éremre úgy tekintek, mint tárgyasult sikerre, ezért ha van érem, akkor számomra az a verseny már kiérdemelte a csodálatos minősítést.

– A tréner, Beliczay Sándor mesteredző „nagy harcosnak” nevezte önt. Los Angeles neve szerepel a „harcmezőn”?

– 2028 messze van, megnyit tudok most mondani. Egy olimpikon mindig négyéves ciklusban gondolkodik, én azon belül években is. Ez 2025-re is igaz, év elején megnéztem a versenynaptárt, év végén pedig majd számot vetek. A versenyzés éltet, az tart az élsportban, de ahogy haladok előre az időben, a magánéleti örömek mind fontosabbá válnak az életemben.

– Egy súlyos motorbaleset után kezdett el vívni, nem volt előképzettsége, a nulláról indult, és lett mára a nemzetközi mezőny egyik legtechnikásabb ver-

senyzője, ezt is Beliczay mester mondta önről. Mire tanította meg a sport?

– Magára az életre, amely tele van tanulással, szorgalommal, alázattal, kitartással és rengeteg munkával. Az élsport az élet egyik tanítómestere. Olyan, mint a hullámvasút, egyszer fenn, egyszer lenn, sőt inkább tízszer lenn és csak kétszer fenn, de akkor nagyon fenn. Az élsportoló „vérében benne van”, hogyha kikap, akkor megkétszerezi az edzésmunkát. 2014-ben az első Európa-bajnokságomról érem nélkül tértem haza, sírtam-zokogtam, aztán két év múlva a dobogó legfelső fokán álltam aranyéremmel a nyakamban.

– Mit jelent önnek a Kőbánya Sportolója Díj?

– Büszkeséggel tölt el. Ilyenkor tudatosul bennem újra és újra, hogy minden díj, így a mostani is, a befektetett munkám és azon keresztül az én személyem elismerése.

Dr. Kondor Boglárka:
„A hosszútávfutás
önismereti tréning”

– Négyéves kora óta sportol, tizenkét éven át sielt versenyszerűen, amit megmagyaráz, hogy Sopronban, az Alpokal-

ján nőtt fel. Hogy jött a futás? – Budapesten jártam egyetemre, a versenysportot akkor váltotta fel a hobbisport. 2013 óta

futok, ez jelentette az „énidőt” két kisgyermek mellett. Aztán az évek során szenvedéllyé vált.

– A szenvedélyből önmagában nem következik a hosszútávfutás.

– Gyorsan futni nem tudok, viszont kitartóan igen, ezért ultratávokon vagyok a legsikeresebb.

– Mi viszi az embert az utolsó tíz kilométeren?

– A hosszútávfutás önismereti tréning, találkozás önmagunkkal. Ha világos a cél, és megvan bennünk a cél eléréséhez szükséges kitartás, akkor rejtett képességeket fedezünk fel önmagunkban.

– Ez motiválja, amikor újabb és újabb ultratávoknak vág neki?

– A határok fészegetése motivál újra és újra, az, hogy meddig tud elmenni az ember.

– Melyik eredményére a legbüszkébb?

– A Balaton Szupermaraton 95 kilométeres távján elért negyedik helyre.

– A gyerekei követik a mintát, futnak?

– Hobbiversenyeken rövid távon már elindulnak.

Pakot András Gusztáv: „Megvan benne a győzelemhez szükséges csibészség”

- A Kőbánya Cycling Team-ben nevelkedtél, a díjátadó gálán rólad is láttunk egy kisfilmet, amelyben a klub vezetője, Eisenkrammer Károly sprinterként mutatott be, ugyanő mondta rólad méltatásként a címben szereplő idézetet is. Az országúti kerékpározásban mit jelent sprinternek lenni?

- Azt, hogy a végjátékban kell a leggyorsabbnak és a legerősebbnek lennem. A sprinter az, aki az utolsó 200 méteren kiáll a nyeregből, majd kiugrik a bolyból, és azon van, hogy ő guruljon át elsőként a célvonalon.

- Nyilván erre tréningezel. Hogy építed fel az edzésmunkát és a versenytaktikát?

- Az edzéstervben 4,5 óra tekerés után jön a sprint-edzés, hiszen a versenytaktikát is úgy alakítjuk, hogy a befutóra jusson a legtöbb energia.

- Tavaly júniusban megnyerted a Tour de Mát-rát abszolút összetettben (83 + 16 km), a versenyen utánpótlás-korosztályban, U19-ben indultál, de a felnőttek mezőnyében sem volt nálad gyorsabb, különben nem lettél volna az abszolút összetett győztese. Ez a táv épphogy 100 kilométeren

belül maradt. Egy hónappal később az utánpótlás országos bajnokságon már 113 kilométert tekertél, hogy megvédjed a bajnoki címedet. Mi volt az eddigi leghosszabb táv, amelyet egy nap alatt mentél?

- 230 kilométer, de 5000 méter szintemelkedéssel. Külföldön voltunk edzőtáborban, 9 órát edzettünk azon a napon.

- Az eddig elért eredményeid közül melyikre vagy a legbüszkébb?

- Az Európai Ifjúsági Olimpiai Fesztiválon (EYOF) 2022-ben elért hetedik helyre, amely egyelőre minden idők legjobb

magyar eredményének számít az EYOF történetében.

- 2025-ben már a felnőttek között versenyzel, pályafutásodban pedig szintet léptél azzal, hogy leigazolt a kontinentális csapatok közé tartozó szlovák Pierre Baguette Cycling Team, ahol háromszoros világ bajnok klubtársad is lesz. (Az országúti kerékpározásban a kontinentális csapat a profi világ belépő-szintje. - A szerk.) Költöztél?

- Szerencsére nem, maradtam Magyarországon, azon belül Kőbányán. Itt születtem, itt indult a pályafutásom, én eddig mindent Kőbányának köszönhetek.

röplabdában is nagy súlyt fektetünk. Ugródeszka vagyunk a nagy klubokba, az elitbe.

- Miben méri a sikert egy utánpótlás-nevelő egyesület?

- Mindenki egymásért, a medencében éppúgy, mint a medencén túli világban, a magánéletben. Számunkra siker, ha a gyerekek vagy a szülők között baráti kapcsolatok jönnek létre, miként az is, ha generációkon átívelő elköteleződés alakul ki a sport iránt. Amit az édesapám a 90-es években elkezdett, azt ma már az ő unokája, az én hároméves fiam folytatja.

- Az édesapja csapatot épített, gyerekek százait tanította úszni, azaz közösséget formált. Ez az ő legfőbb öröksége?

- Nálunk változatlanul az összetartó közösség létrehozása az elsődleges. Ebből a közös-

ségből élsportolók is kikerülhetnek, ám a többség nem lesz az, a Sportliget SE-ben azonban a többség is otthonra találhat a sportban.

- Az edzői, sportvezetői tapasztalatai alapján a rendszeres sportolás milyen hatást gyakorol a fiatalokra?

- A sport őket is megtanítja arra, hogy kiálljanak önmagukért, a vízilabdában, a röplabdában és a szinkronúszásban együttműködésre, kooperációra sarkall, és általában igaz, hogy fejleszti az időmenedzsmentet, az edzésidő és a szabadidő hatékony beosztását.

- Kedvenc magyar úszója és vízilabdázója?

A vízilabdában Benedek Tibor, az úszók közül pedig Késely Ajna, aki nálunk kezdett el versenyezni. (Késely Ajna 2017-ben nyerte el a Kőbánya Sportolója Díjat. - A szerk.)

Sportliget SE, Major Zoltán: „A sport megtanít kiállni önmagunkért”

- Az egyesületet édesapja, idősebb Major Zoltán alapította, aki a Spartacusban vízilabdázott, a csapattal Magyar Kupát nyert, a KEK-ben pedig ezüstérmes volt. Ő a Kőbánya Kiváló Edzője címet kapta meg, a Sportliget SE pedig most a Kőbánya Sportolója Díjat.

- Már a jelölés is megtisztelő volt a közösségünk számá-

ra, élsportolókkal kerültünk egy „klubba”, élsportolók nevei mellett hangzott el a Sportliget SE neve úgy, hogy az egyesületünk, ha csak az eredményességet nézzük, nem tartozik a sportelitbe.

- Az elit tagjai is általában az utánpótlás-nevelésben kezdik.

- Az alapok megtanítására a vízilabdában, az úszásban és a

HIRDETÉS

Anyák napja alkalmából

*szeretettel
köszönti az
édesanyákat*

a Kőbányai Önkormányzat
nevében

D. Kovács Róbert Antal
polgármester

KŐBÁNYA
az elő város

✳	MACSKA-FAROK!	ÉPÜLET-SZÁRNY	ÖRLŐ RÁGÓSZERV	NAGY TESTŰ PAPAGÁJ	KOVÁCS ...: KOSSUTH-DÍJAS POP-ÉNEKESNŐ	✳	BORRAVÁ-LÓ KELETI NÉPEKNÉL	ATTILA, BECÉZVE	A LANTAN VEGYJELE RÁDIUSZ	ÉPÍTÉSZ (FRIGYES) ÜNNEPI DÍSZ	ALMOS ANYJA VEVŐRE TALÁL	SZENT, RÖVIDEN BECÉZETT ESZTER	LÍTIUM FOGADÁ-SÁRA (NÉPES)	RÓMAI 50-ES FITOS ORRÚ	1
MAGAS NYAKÚ NŐI BLÚZ					KÓBOROL BRUMMOGÓ ÁLLAT KICSINYE				FRANCIA SE ...: SE SZÁMA; RENGETEG		FIAT-MODELL NYÍLT VÍZ-RE MEGY				
AZ ALJÁHOZ HELYEZTET											PARTIT NÉZŐ DORGÁL, FEDD				
✳	FÁSULT, KÖZÖNYÖS	2							ATOMERŐ-MŰVÜNK	3			AZ ERR-T KÖVETII KENDERT TÖR		
A HIDRO-GÉN VEGYJELE		ÜDE, HAMVAS A TELEFON „ATYJA”					ELFOGÓ-DOTTSÁG SZAVAZAT			KÉPZŐ, A -ZAT PÁRJA SLÁGER				ZORD KEZDET! ALKOT, LÉTÉSIT	
FAFÚVÓS HANGSZER					MERT A MUPPET SHOW BÉKÁJA				LÁRMÁZIK A VERÉB HAJRÖG-ZÍTÓ SZER						
BURLESZK-FILMBELI POÉN				ÚJONCOZ BIKA-VIADOR					ITT LENT (NÉPES) ULAN-...; VÁROS					KELET JELE AZ OLASZ KÖZMÉDIA	
PÁROS NYÚL!			MILLIÁRD, RÖVIDÍTVE ÁLLAMFŐ V. (FERENC)				KÍVÜLRE REKESZT VAGÓESZ-KÖZT FEN				A FEKETE LOVAS BELEFÁSUL				
IDARED FOGYASZ-TÁSA								SZINKRON-SZÍNÉSZ (GÁBOR) SZÖLÖTŐ			CIKKET ÚJSÁGBAN KÖZÖL PÁRDUC				
NORVÉG AUTÓJEL		ZEBRÁN MEGY RECÉS					ELTŰR, ELVISEL TÉSZTA-ÖNTET					MIATT (NÉPES) NEM ENGE-DÉLYEZ			
GYŐR KÖZELÉBEN LAKIK					ERESZROL CSUROL NÉRŐ NEVELŐJE			MŰVÉSZ-KETTŐS JÉG-KORONG						KÖTŐSZÓ ÉRDEK-TELENNEK TARTÁS	
... FASSLI; OSZTRÁK SORMÁRKA VOLT					HOZZÁ-EDZŐDÓ A -NÉL PÁRJA			VIETNÁM FŐVÁROSA ÁGYAT ELHAGYÓ					... -ÜL ... TÁJ; RADNÓTI VERSE		
AZ YSER PARTJAI!			MOBIL-SZOLGÁLTATÓNK ODAJÁNL				LAPUL, BUJKÁL (BIZ.) ZUHANY				ANNÁL INKÁBB GYILKOS GOMBA!				
HIRTELEN FELÉNK HÚZÓ							-NAK, -... PIROSAS SZIN, EPERSZIN			FESZÉLYE-ZETTSÉG BENTRŐL JELT AD					
A NYAKAT VÉDI A HIDEGTŐL			LEJ, ROMÁNUL BÉKÉS ...: SZÍNÉSZNŐ				TÖRÜLKÖ-ZÓTARTÓ RITKA NŐI NÉV					OLDAL-SZÁM, RÖV. KENŐ-ANYAG			
RÁNTÁS HOZZÁ-VALÓJA					BAZALT (TÁJSZÓ) VÉRTESI KÖZSÉG			ILLEM (RÉGIES) A MADARAK KIRÁLYA						DIÓBÉLI SZÁRAZ, MELEG BUKÓSZÉL	
HATÁR-TALAN RÉT!		ROBERT ...: MICIMACKÓ BARÁTJA BOAVEGI					FENN-MARADÁS ROMÁN AUTÓJEL		BALATONI CSATORNA FINÁLÉ KÖZEPE!			FELVONÓ IDÉNY-KEZDET!			
KÖLTŐ						EGYÜTT REZGÉS JANUÁR ELEJE!								A HAR-MADIK SZEMÉLYT ORIENS	
✳	M							✳	J						!

E havi rejtvényünk megfejtése Aranyosi Ervin versének folytatása: „Húsvét hétfőn, ha majd tetszik, jó nagy...”

Kőbányai színháztörténet - 1. rész

Színházi élet színház nélkül

Fotó: Fortepan – Révész György

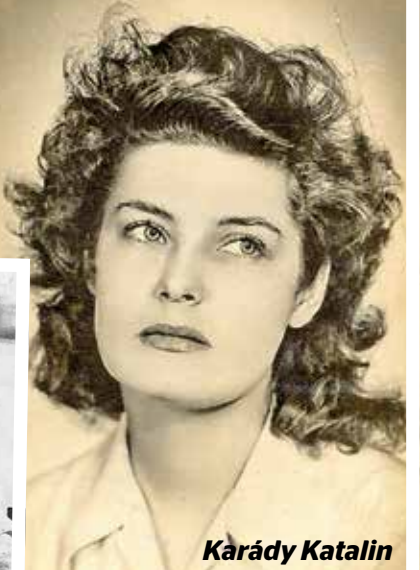

Javor Pál

Zenthe Ferenc

Fotó: Fortepan – Szalay Zoltán

Karády Katalin

Fotó: Fortepan – Kotnyek Antal

Kállai Ferenc

Karády, Pap Vera, Hofi, Őze Lajos, Tyll Attila – színészek, akik Kőbányán születtek vagy Kőbányán éltek. Karádyéknál az akkor még Kőbányához, ma a Józsefvároshoz tartozó Századosnegyedben „az apai terror vasfegyelme alatt nyögött és szenvedett a ház. [...] Min-dig szíjjal ütött, és haragja az ütések nyomán nem párol-gott el”. A hollywoodi sztárok – Greta Garbo, Marlene Dietrich – mintájára menedzsel magyar „femme fatale” saját szavai ezek. Karády Katalint egy amerikai mozibirodalmat is megjárta színikritikus fe-dezte fel, és a Halálos tavasz, a magyar film noir klasszikus darabja tette egy ország bálvá-nyává. Filmbeli partnere Jávor Pál, a korszak férfiideálja, akinek életében Kőbánya csak epizódszerepet játszott, abból viszont sorsfordítót. Mert ha az aradi főkalauz fia, aki dán némafilmekben nőtt fel, és aki

a trianoni dön-tés után nem Romániában akart élni, el-jut Dániába, akkor ott te-remtett volna bajusztrendet, és nem Budapesten. A kőbá-nyai teherpályaudvaron azon-ban letessékelték a vonatról. Öröm volt az ürmömben, hogy aznap épp felvételit tartottak a Magyar Királyi Színművé-szeti Akadémián.

Kállai Ferencet a tavasz ej-tette foglyul Kőbányán. A vi-lágháború után a család haza-tért volna Békésbe, fel is pa-kolták már a szánkót, de elol-vadt a hó. És miközben veszte-geltek, az újságban megjelent egy hirdetés, hogy Both Béla színitársulatot szervez. Ké-sőbb együtt játszottak A tanú-ban, amelynek Virág elvtár-sa, Őze Lajos, a válás után egy kis kőbányai lakásban „égette mindkét végéről a gyertyát”.

Pap Vera a László Gimnázi-umból ment a Színművészeti-re, Hofi a kőbányai téglagyár amatőr színjátszó köréből in-dult, Tyll Attila pedig a Kék-nyelű utcában talált otthon-ra. Zenthe Ferenc a Közgázt hagyta ott a színészetért, de a háború után nem engedhet-te meg magának a tanulást, és kedve sem volt hozzá, ezért se-gédszínésznek állt egy stagio-ne-társulatban, majd operett-előadásokkal járta a fővárosi agglomerációt, az akkor még önálló Kispestet, Pesterzsé-betet, Budafokot, illetve az akkor még peremkerületnek számító Kőbányát. (A stagio-ne-társulat olyan települé-seken játszhatott az Országos Színészegyesület enge-

délyével, ahol nem volt állan-dó társulat.) A Tenkes kapitá-nya, a Szomszédok Taki bácsi-ja tehát „vándorszínészként” kezdte, ahogy vándorszínész-ként jutott el a 19. század első felében Kőbányára Laborfal-vi Róza, Jókai felesége, és Eg-ressy Gábor, a Szózat zene-szerzőjének, Egressy Béninek a bátyja is – mindketten tagjai voltak a Nemzeti Színház leg-első társulatának.

A magyar színjátszás egyik első sztárja, Déryné Szép-pataki Róza az 1838-as nagy pesti árvíz idején Kőbányára menekült, házvezetőnőjének ugyanis a mai Maglódi út kör-nyékén volt hobbitelke. És ha már az árvíz: a Kárpáthy Zol-tánban filmvásznon látjuk a pusztítást, amelynek jelenete-it Várkonyi Zoltán Kőbányán, a Váltó utca végén, a Kopott-bároi-mélyedésben forgatta.

Kőbányai bronzérem az olimpiatörténeti vetélkedőn

Bajnokok a Szent László Gimnáziumban

8 arany, 3 ezüst, 1 bronz – 5 karika és 4 olyan sportoló, akikért a Himnusz szól. Név szerint: Szabó Gabriella kajakozó, London és Rio háromszoros olimpiai bajnoka, Peking ezüstérmese, a korábbi Dunai Antal futballista és edző, a '68-ban aranyérmes, '72-ben második helyezett magyar olimpiai válogatott tagja, Martinek János öttusázó, aki Szöulban egyéniben és csapatban egyaránt aranyérmes volt, Atlantában pedig bronzéremmel zárt. Szabó Bence Szöulban csapatban, Barcelonában egyéniben nyert olimpiát, csapatban pedig van két ezüstérme, az egyik Barcelonából, a másik Atlantából.

A pályán, a Szent László Gimnázium dísztermében tíz kétfős csapat, három Gödöllőről, kettő Nyíregyházáról, egy-egy pedig Kőbányáról, Dombóvárról, Győrből, Tapolcáról és Törökbálintról – lányok nincsenek, csak fiúk. A játékmeister Hajdú B. István, aki a maga pályáján szintén a legjobbak egyike. Ráhangelő kérdésként felteszi, hogy mi a leggyakoribb vezetéknev az olimpiai bajnokok között. A helyes válasz nem reprezentálja a ma-

gyar társadalmat, amelyben Nagyból van a legtöbb, az olimpiatörténetben a Varga a sikernév. Jó megoldást egyik csapat sem ad, amiért a bemelegítő körben még nem jár büntetés, élesben már igen.

A finálé félidőkből áll, mindkettőben 6-6 témakör, 5-5 különböző nehézségű kérdéssel. A helyes válasz 10–30 pontot ér, a téves ugyanennyit, csak mínuszban, volt is olyan csapat, amely negatív mérleggel fejezte be a versenyt. A srácok óvatosan kezdenek, a könnyebb kérdésekre mennek, ismerkednek a pályával, és közben méregetik az ellenfeleket. Ahogy az idő múlásával nő a nyomás, egyesek kockáztatni kezdenek, bejelentkeznek a válasza úg, hogy a kérdés még el sem hangzott.

Bár volt szép mentés, amelyet a Dénes Tamás sporttörténészről és Győr Bélából, a Magyar Olimpiai Akadémia főtítkárából álló zsűri el is fogadott, a kapkodással a csapatok jellemzően pontokat buktak.

A második félidőre nyugodtabban érkeztek a csapatok, a verseny a végjátéokra pedig párviadallá egyszerűsödött, a lefújás utáni percekre egyetlen kérdés maradt: Gödöllőre vagy Dombóvárra kerül-e az aranyérem.

A Magyarok az olimpián címmel rendezett vetélkedőt a Gödöllői Premontrei Iskolaközpont Isóczki Endre és Penderik Zalán alkotta párosa nyerte. A győztes duó nullo órákban készült a megmérettetésre, elsődleges forrásuk a szervezők által meg-

adott Rubicon történelmi magazin tematikus száma volt, amely a párizsi olimpia előtt jelent meg. Harmadik helyen a kőbányai csapat végzett, amelyet a Bornemisz Péter Gimnázium tanuló alkottak. A díjakat Szabó Bence mint a Magyar Olimpiai Bizottság sportdiplomáciai igazgatóságának tanácsadója és Radványi Gábor, Kőbánya sportért felelős alpolgármestere adta át. Az alpolgármester a fináléra összeállította és a köszöntőjében ismertette is azoknak a magyar olimpiaknoknak és edzőiknek a névsorát, akik Kőbányához kötődnek. Az olimpiatörténeti vetélkedőt a fiatalon elhunyt, 24-szeres válogatott futballkapus emlékéért Fülöp Márton Alapítvány szervezte.

